

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Σχολή Επιστημών της Αγωγής
Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία
University College London, Institute of Education
Κοινό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα»

Έρευνα

**Φυσιογνωμία, εκπαιδευτική και επαγγελματική πορεία αποφοίτων
του ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα»**

Επιστημονική Υπεύθυνη
Εύη Ζαμπέτα
με τη συνεργασία των Νέλλη Ασκούνη και Μαίρη Λεοντσίνη

Βασική έρευνα
Γιούλη Παπαδάκου (συντονισμός)
Ηρώ Βούλγαρη, Διονύσης Μάνεσης (στατιστική επεξεργασία)
Νικολέτα Κουτσοδήμου, Δανάη Σακκά (ερευνήτριες)

ΑΘΗΝΑ 2018

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	3
1.1. Αντικείμενο και στόχοι της έρευνας	3
1.2 Το ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα»	4
1.3 Μεθοδολογία	5
2. Απογραφή Αποφοίτων ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» 1998-2018	8
Απογραφή: Δημογραφικά στοιχεία.....	8
Απογραφή: Εκπαιδευτική πορεία.....	9
Απογραφή: Επαγγελματική πορεία.....	12
Δικτύωση.....	16
3. Ερωτηματολόγιο αποφοίτων ΠΜΣ 2008-2018	17
3.1. Ανάλυση ποσοτικών δεδομένων	17
Επισκόπηση: Δημογραφικά Στοιχεία.....	18
Επισκόπηση: Εκπαιδευτική Πορεία.....	19
Επισκόπηση: ΠΜΣ και απασχόληση.....	21
Εθελοντική και Ανθρωπιστική Δράση.....	29
Κοινωνικό Δίκτυο.....	30
3.2. Αποτίμηση της συμβολής του ΠΜΣ στις ατομικές πορείες των αποφοίτων	33
4. Συμπεράσματα	41
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	44
Παράρτημα 1.....	44
Παράρτημα 2.....	47
Παράρτημα 3.....	52
Παράρτημα 4.....	53
Παράρτημα 5.....	54
Παράρτημα 6.....	55
Παράρτημα 7.....	56
Παράρτημα 8.....	57
Παράρτημα 9.....	58
Παράρτημα 10.....	59
Παράρτημα 11.....	60

1. Εισαγωγή

1.1. Αντικείμενο και στόχοι της έρευνας

Το ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» στην εικοσαετή και πλέον διάρκεια λειτουργίας του έχει συμβάλει στην παραγωγή έρευνας και στη δημιουργία επιστημονικών στελεχών στο αντικείμενο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Εκπαίδευση. Η παρούσα έρευνα έχει ως αφετηρία την παραδοχή ότι το ανθρώπινο αυτό δυναμικό αποτελεί μια ενδιαφέρουσα κατηγορία η οποία αξίζει να μελετηθεί, αλλά και να ενισχυθεί ως μια δύναμη μετασχηματιστική κοινωνική συνιστώσα για το σεβασμό και την εμπέδωση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Βασικός στόχος της είναι η μελέτη της φυσιολογίας των αποφοίτων του Κοινού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) «Εκπαίδευση και ανθρώπινα Δικαιώματα» του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) και του UCL IoE, καθώς και η εκτίμηση της συμβολής του μεταπτυχιακού προγράμματος στις ατομικές διαδρομές των αποφοίτων. Απώτερος στόχος αυτής της προσπάθειας, πέρα από την αποτίμηση της εικοσαετούς πορείας του ΠΜΣ μέσα από τη μελέτη της ακαδημαϊκής και επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων, είναι η δημιουργία ενός δικτύου επικοινωνίας μεταξύ του ΠΜΣ και των αποφοίτων του, το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει ένα δημιουργικό κοινωνικό δίκτυο για την Εκπαίδευση και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Η έρευνα περιλαμβάνει:

α. απογραφή των αποφοίτων από την ίδρυση του ΠΜΣ μέχρι σήμερα σχετικά με τις σπουδές, την επαγγελματική τους πορεία και τη σημερινή απασχόληση, καθώς και στοιχεία επικοινωνίας (με στόχο εφεξής η βάση δεδομένων να τηρείται ενήμερη με τα στοιχεία των νέων αποφοίτων),

β. επισκόπηση με ερωτηματολόγιο το οποίο απευθύνεται σε αποφοίτους της τελευταίας δεκαετίας και επιδιώκει να καταγράψει την εκπαιδευτική και επαγγελματική τους πορεία, τα ενδιαφέροντα και τη δράση τους στον τομέα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και επιπλέον να διερευνήσει τις απόψεις τους για το ΠΜΣ και τη συμβολή του στην ατομική τους διαδρομή. Το ερωτηματολόγιο αναρτήθηκε και συμπληρώθηκε διαδικτυακά από τους συμμετέχοντες. Ήταν ανώνυμο, εμπιστευτικό, και τα στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά από την ερευνητική ομάδα του ΠΜΣ για τις ανάγκες της συγκεκριμένης έρευνας.

Στο πλαίσιο της ανωτέρω έρευνας επιδιώχθηκε η διασύνδεση μεταξύ των αποφοίτων αξιοποιώντας τα σύγχρονα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η δράση αυτή είχε ως αφετηρία την εκτίμηση ότι οι απόφοιτες και απόφοιτοι αυτού του μεταπτυχιακού προγράμματος μπορούν να αποτελέσουν μια σημαντική ομάδα δημιουργικής και μετασχηματιστικής κοινωνικής παρέμβασης με στόχο την προώθηση και εμπέδωση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην εκπαίδευση και την κοινωνία.

1.2 Το ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα»

Το Κοινό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» αποτελεί αναμόρφωση του Διακρατικού Κοινού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών που ιδρύθηκε το 1994 και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1995-96. Το Πρόγραμμα αυτό με τίτλο «Συγκριτική Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του Πανεπιστημίου Αθηνών σε συνεργασία με το Institute of Education του Πανεπιστημίου του Λονδίνου. Την πρωτοβουλία για την ίδρυσή του είχε η καθηγήτρια Μαρία Ηλιού εκ μέρους του Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ την κύρια ευθύνη εκ μέρους του Institute of Education είχε η Eva Gamarnikow. Η Μαρία Ηλιού υπήρξε η πρώτη διευθύντρια του συγκεκριμένου Προγράμματος μέχρι και τη συνταξιοδότησή της το 2001. Από το 2001 το Πρόγραμμα αναμορφώθηκε και η διακρατική συνεργασία διευρύνθηκε υπό την ευθύνη της καθηγήτριας Γίτσας Κοντογιαννοπούλου – Πολυδωρίδη. Από το 2003 το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης προσυπογράφεται από το ΙΟΕ, ενώ από το 2006 θεσπίστηκε Ενιαίος τίτλος σπουδών ο οποίος χορηγείται από τα δύο συνεργαζόμενα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΕΚΠΑ και ΙΟΕ). Από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 δημιουργήθηκε το Χωριστό πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει φοίτηση μόνο στο ΕΚΠΑ και οδηγεί σε χωριστό τίτλο σπουδών.

Το Πρόγραμμα αυτό υπήρξε το πρώτο ΠΜΣ του ΕΚΠΑ που περιλάμβανε διεθνή συνεργασία και οδήγησε σε κοινό μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Το Κοινό ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» έχει ως κύριο στόχο την ανάπτυξη της θεωρίας, της έρευνας και της πρακτικής στην Εκπαίδευση και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Αποτελείται από:

- (α) το κοινό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» που απονέμει **Ενιαίο τίτλο** σπουδών χορηγούμενο από τα δύο Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΕΚΠΑ και UCL)
- (β) το Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» που απονέμει **Χωριστό τίτλο** σπουδών ο οποίος χορηγείται από το ΕΚΠΑ με αναφορά στο συνεργαζόμενο Ίδρυμα UCL.

Το Πρόγραμμα οδηγεί σε δύο διακριτούς τίτλους σπουδών:

α. ο **Ενιαίος τίτλος** σπουδών χορηγείται από το Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) και το University College London Institute of Education (UCL IOE). Απονέμεται στους φοιτήτριες/ές που εισάγονται στο Ενιαίο Πρόγραμμα και φοιτούν στο ΕΚΠΑ (3 εξάμηνα σπουδών) και στο UCL IOE (1 εξάμηνο σπουδών).

β. ο **Χωριστός τίτλος** σπουδών χορηγείται από το Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και αναφέρεται απλώς στο συνεργαζόμενο ίδρυμα UCL IOE. Απονέμεται στους φοιτήτριες/ές που εισάγονται στο Χωριστό Πρόγραμμα και φοιτούν μόνον στο ΕΚΠΑ.

Οι υποψήφιοι/ες μπορούν να υποβάλλουν αίτηση μόνο σε μία από τις παραπάνω επιλογές. Η μετεγγραφή από το Ενιαίο στο Χωριστό πρόγραμμα και αντιστρόφως δεν είναι δυνατή.

Το Πρόγραμμα επιδιώκει να διαμορφώσει επιστήμονες και επαγγελματίες οι οποίοι συμμετέχουν στην έρευνα, στη διδασκαλία και στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών πολιτικών με έμφαση στην καταπολέμηση των κοινωνικών ανισοτήτων και στην εμπέδωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εκπαίδευση.

1.3 Μεθοδολογία

A. Απογραφή

Για τη συγκρότηση βάσης δεδομένων που αφορά στοιχεία των αποφοίτων από την ίδρυση του ΠΜΣ μέχρι σήμερα σχετικά με τις σπουδές, την επαγγελματική τους πορεία και τη σημερινή απασχόληση, καθώς και στοιχεία επικοινωνίας, έλαβε χώρα τηλεφωνική έρευνα κατά τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2017. Οι ερευνήτριες αναζήτησαν τηλεφωνικώς ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τις/τους απόφοιτες/ους, σύμφωνα με τα στοιχεία που ήταν καταχωρημένα στο αρχείο του Γραφείου Υποστήριξης του ΠΜΣ. Η απογραφή αφορούσε όλες/ους τις/τους αποφοίτους και συμπεριλήφθηκαν 290 άτομα, όσα δηλαδή αποφοίτησαν την περίοδο από την ίδρυση του ΠΜΣ (πρώτες απόφοιτες 1998-1999), έως και το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017, εκ των οποίων εντοπίστηκαν τα 222. Η ανταπόκριση της συντριπτικής πλειονότητας των αποφοίτων στην τηλεφωνική έρευνα ήταν εξαιρετικά θετική. Η προοπτική διατήρησης σχέσης με το ΠΜΣ και η πρωτοβουλία συγκρότησης ομάδας αποφοίτων στο Facebook, έτυχαν ενθουσιώδους υποδοχής από όλα σχεδόν τα άτομα, τα οποία εντοπίστηκαν.

Στη συνέχεια, έγινε μια επεξεργασία των δεδομένων της βάσης των αποφοίτων και συγκεκριμένα:

(α) συγκεντρώθηκαν βασικά δημογραφικά στοιχεία των αποφοίτων (φύλο, υπηκοότητα, ηλικία αποφοίτησης) και καταγράφηκαν τα ποσοστά όσων απέκτησαν το Χωριστό και τον Ενιαίο τίτλο του ΠΜΣ.

(β) καταγράφηκε η εκπαιδευτική πορεία των αποφοίτων (προπτυχιακοί τίτλοι σπουδών, άλλες μεταπτυχιακές σπουδές), σύμφωνα με όσα δήλωσαν στην τηλεφωνική έρευνα και

(γ) καταγράφηκε η επαγγελματική πορεία των αποφοίτων, σύμφωνα με την απασχόλησή τους κατά την εισαγωγή τους στο ΠΜΣ και την απασχόλησή τους την περίοδο διεξαγωγής αυτής της απογραφής. Οι θέσεις που ενδεχομένως άλλαξαν στο μεσοδιάστημα, καταγράφηκαν για όσες και όσους έλαβαν μέρος στο δεύτερο μέρος της παρούσας έρευνας, δηλαδή το ερωτηματολόγιο αποφοίτων.

Τα δεδομένα της απογραφής συνέβαλαν στην κατανόηση των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών διαδρομών των αποφοίτων, ενώ επίσης χρησιμοποιήθηκαν για την κατηγοριοποίηση των σπουδών και των επαγγελμάτων που ασκούν.

B. Επισκόπηση

Στη δεύτερη φάση της έρευνας, χρησιμοποιήθηκε η διαμορφωμένη βάση δεδομένων για τη συγκρότηση και αποστολή του ερωτηματολογίου στις/στους νέες/ους απόφοιτες/ους. Το ερωτηματολόγιο ουσιαστικά απευθύνεται σε απόφοιτες/ους της τελευταίας δεκαετίας και επιδιώκει να καταγράψει την εκπαιδευτική και επαγγελματική τους πορεία, τα ενδιαφέροντα και τη δράση τους στον τομέα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και να διερευνήσει τις απόψεις τους για το ΠΜΣ και τη συμβολή του στην ατομική τους διαδρομή. Συγκεκριμένα, ο πληθυσμός της επισκόπησης αποτελείται από τα 148 άτομα, τα οποία αποφοίτησαν το χρονικό διάστημα 2008-2017 και εντοπίστηκαν κατά την απογραφή. Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από 89 απόφοιτες/ους.

Η επιλογή να εστιασθεί η επισκόπηση στους/στις αποφοίτους της τελευταίας δεκαετίας συνδέεται με το γεγονός ότι οι απόφοιτοι αυτοί/ες έχουν εμπειρία του προγράμματος στην τρέχουσα μορφή του, δεδομένου ότι από το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009 αποφοίτησαν οι πρώτοι πτυχιούχοι του Κοινού ΠΜΣ που έλαβαν το κοινό πτυχίο το οποίο συνυπογράφεται από τα δύο συνεργαζόμενα ιδρύματα.

Το ερωτηματολόγιο (βλ. παράρτημα 1) περιείχε ερωτήσεις σχετικά με την εκπαιδευτική και επαγγελματική πορεία των αποφοίτων και τη γνώμη τους για το ΠΜΣ. Οι ερωτήσεις σχετικά με την εκπαιδευτική πορεία των αποφοίτων, είχαν ως στόχο να συλλέξουν δεδομένα σχετικά με το εκπαιδευτικό υπόβαθρο των φοιτητριών/ών της τελευταίας δεκαετίας, αλλά και την ενδεχόμενη συνέχιση των σπουδών τους μετά την αποφοίτηση από το πρόγραμμα. Αντιστοίχως, οι ερωτήσεις σχετικά με την επαγγελματική πορεία των αποφοίτων, σκόπευαν να παρακολουθήσουν τις ενδεχόμενες αλλαγές στις θέσεις εργασίας των αποφοίτων μέσα στο χρόνο, από την περίοδο της

εγγραφής τους στο πρόγραμμα έως και τη χρονική στιγμή της επισκόπησης. Οι εναλλαγές θέσεων εργασίας, η άνοδος στην ενδοεπαγγελματική ιεραρχία και η ανάληψη θέσεων υψηλότερης ευθύνης εξετάζονται ως πιθανές συνέπειες της φοίτησης στο ΠΜΣ. Η κατηγοριοποίηση των επαγγελματιών των αποφοίτων, με βάση τα δεδομένα της απογραφής που είχε προηγηθεί, διευκόλυνε τη σύνταξη και συμπλήρωση του ερωτηματολογίου με βάση προδιαμορφωμένες κατηγορίες (drop-down list).

Όσον αφορά τη γνώμη των αποφοίτων για το πρόγραμμα, εξετάζεται κατά πόσο η παρακολούθηση του ΠΜΣ συνέβαλε στην ανάπτυξη κοινωνικών δικτύων, τη μεταβολή των αντιλήψεων και των πρακτικών των αποφοίτων σχετικά με κοινωνικά φαινόμενα και την εργασία τους, όπως και αν διευρύνθηκαν οι δυνατότητες απασχόλησής τους. Επιπλέον, διερευνάται η κοινωνική δραστηριότητα την οποία ανέπτυξαν οι απόφοιτες/οι μετά την αποφοίτησή τους. Τέλος, συμπεριλήφθηκαν δύο ερωτήσεις ανοικτού τύπου, στις οποίες οι απόφοιτες/οι καλούνται να αποτιμήσουν τη συμβολή του ΠΜΣ στις ατομικές και επαγγελματικές τους διαδρομές και να διατυπώσουν προτάσεις προς τη διοίκηση του προγράμματος.

Για την ανάλυση των δεδομένων από το ερωτηματολόγιο χρησιμοποιήθηκαν κατανομές συχνότητας και πίνακες συνάφειας, σε ό,τι αφορά τα περιγραφικά χαρακτηριστικά, για τη διερεύνηση γενίκευσης ορισμένων ευρημάτων χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος χ^2 και σε συγκεκριμένες περιπτώσεις χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος ανάλυσης της διακύμανσης με έναν παράγοντα (One-way Anova). Οι αναλύσεις πραγματοποιήθηκαν με το λογισμικό SPSS 24.0. Για τις δύο ερωτήσεις ανοικτού τύπου χρησιμοποιήθηκε η ανάλυση περιεχομένου.

2. Απογραφή Αποφοίτων ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» 1998-2018

Απογραφή: Δημογραφικά στοιχεία

Από τις/τους 290 συνολικά απόφοιτες/ους του ΠΜΣ συγκεντρώθηκαν μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας (ως επί το πλείστον) στοιχεία από 222 άτομα, δηλαδή από το 76,55% του συνόλου των αποφοίτων. Εντοπίστηκε σημαντικά μεγαλύτερο ποσοστό των νέων αποφοίτων, σε σύγκριση με αυτό των παλαιών (Πίνακας 1).

	Σύνολο αποφοίτων	Εντοπίστηκαν	%
1998-2007	125	74	59,20%
2008-2017	165	148	89,69%
ΣΥΝΟΛΟ	290	222	76,55%

Η πλειονότητα των αποφοίτων του ΠΜΣ είναι γυναίκες σε ποσοστό 91,38% (265 άτομα), ενώ οι άνδρες αποτελούν το 8,62% (25 άτομα).

Αναφορικά με την υπηκοότητα των 290 αποφοίτων, τα 286 άτομα (98,62%) έχουν μόνο ελληνική υπηκοότητα, δύο έχουν ελληνική και αλβανική, ένα άτομο κυπριακή και ένα άτομο αυστριακή.

Συνολικά, από τις/τους 290 απόφοιτες/ους του ΠΜΣ, οι 54 ακολούθησαν το Χωριστό Πρόγραμμα Σπουδών, φοίτησαν δηλαδή εξ ολοκλήρου στο ΕΚΠΑ, ενώ οι υπόλοιπες/οι 236, που ακολούθησαν το Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών και φοίτησαν για ένα εξάμηνο στο Institute of Education, αντιστοιχούν στο 81,38%.

Το εύρος των ηλικιών των 222 αποφοίτων από τις/τους οποίες/ους συγκεντρώσαμε στοιχεία, εκτείνεται από την ηλικία των 24 έως την ηλικία των 57 ετών (η μεγαλύτερη ηλικία κατά την αποφοίτηση). Γενικά, η πλειονότητα των αποφοίτων βρίσκεται μεταξύ των ηλικιών 26-32 κατά το έτος υποστήριξης της μεταπτυχιακής τους εργασίας.

Απογραφή: Εκπαιδευτική πορεία

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται οι πληροφορίες που αφορούν την εκπαιδευτική πορεία των αποφοίτων του ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» πριν και μετά τη φοίτηση. Η μεγάλη πλειονότητα έχει βασικό πτυχίο που σχετίζεται με την εκπαίδευση (65,8%). Το 42,8% των αποφοίτων προέρχεται από Παιδαγωγικά τμήματα (ΠΤΔΕ και Παιδαγωγικά Τμήματα Προσχολικής Εκπαίδευσης) και το ΤΕΙ Βρεφονηπιοκομίας, καθώς επίσης και από τις αντίστοιχες παλαιότερες σχολές των Παιδαγωγικών Ακαδημιών. Επίσης, μεγάλη μερίδα αποφοίτων (23%) έχει βασικό πτυχίο στη Φιλολογία, τόσο την ελληνική (και παρόμοια τμήματα όπως ΦΠΨ και Φιλοσοφία), όσο και την αγγλική, γαλλική, γερμανική, ισπανική και ιταλική.

Ένας ακόμη κλάδος από τον οποίο προέρχεται μεγάλος αριθμός αποφοίτων είναι ο κλάδος των Κοινωνικών Επιστημών (27%). Έτσι, υπάρχουν απόφοιτες με πρώτο βασικό πτυχίο σε Φιλοσοφικές και Κοινωνικές Σπουδές (1), στην Κοινωνιολογία (13), στην Ιστορία ή ΜΙΘΕ (13), στην Κοινωνική Εργασία (9), στην Κοινωνική Ανθρωπολογία (5), Κοινωνική Ανθρωπολογία και Ιστορία (4), στην Κοινωνική Πολιτική και Ανθρωπολογία (2), στη Νομική (4) στην Κοινωνική Θεολογία (2) και στην Κοινωνική και Εκπαιδευτική Πολιτική (4). Επίσης, μικρότεροι αριθμοί αποφοίτων έχουν σπουδάσει Οικονομικές επιστήμες (1), ΜΜΕ (1), Πολιτική επιστήμη (1) και Πολιτική Επιστήμη και Ιστορία (1).

Πίνακας 2. Βασικό Πτυχίο αποφοίτων ΠΜΣ 'Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα'	
Παιδαγωγικά Τμήματα και συναφή	42,8%
Τμήματα Κοινωνικών Επιστημών	27%
Τμήματα Φιλολογίας και συναφή (π.χ. ελληνική/αγγλική φιλολογία, ΦΠΨ κλπ.)	23,0%
Άλλο	7,2%
ΣΥΝΟΛΟ	100,0%

Ακόμη, κάποιες/οι απόφοιτες/οι έχουν αποφοιτήσει από Τμήματα Μουσικών ή Θεατρικών Σπουδών (2), σπουδών Πληροφορικής και Υπολογιστικών Συστημάτων (3), Φυσικής (1) και τη Σχολή Αστυφυλάκων. Τέλος, κάποιες/οι απόφοιτες/οι προέρχονται από τα τμήματα Φυσικοθεραπείας (1) και Ραδιολογίας- Ακτινολογίας (1).

Περισσότεροι του ενός τίτλοι προπτυχιακών σπουδών

Δεύτερο πτυχίο διαθέτει ή έχει ξεκινήσει το 14,86% (33 άτομα) των αποφοίτων που μετέχουν στην απογραφή. Από τα άτομα αυτά, τα 27 έχουν αποφοιτήσει, τα 5 φοιτούν ακόμη, ενώ ένα άτομο έχει εγκαταλείψει. Το δεύτερο πτυχίο συχνότερα (16 άτομα) αναφέρεται στις Κοινωνικές Επιστήμες (Νομική, ΜΜΕ, Διεθνείς Σχέσεις, Πολιτικές Επιστήμες, Διοίκηση, Κοινωνική Ανθρωπολογία, Ιστορία). Επίσης, ένας σημαντικός αριθμός πτυχιούχων διαθέτει δεύτερο πτυχίο, το οποίο συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με το χώρο της εκπαίδευσης (Ελληνική, Αγγλική Γερμανική Φιλολογία και Παιδαγωγικά Τμήματα). Ως δεύτερο πτυχίο αναφέρονται ακόμα οι Θεατρικές και Μουσικές σπουδές, η Νοσηλευτική, η Ψυχολογία και το πτυχίο TESOL.

Τρίτο βασικό πτυχίο έχει το 2,25% των αποφοίτων (5 άτομα). Οι τρεις από τις/τους απόφοιτες/ους διαθέτουν επιπλέον πτυχίο στις Παιδαγωγικές σπουδές, ενώ οι άλλες/οι δύο στην Κοινωνική Ανθρωπολογία και στη Θεωρία και Ιστορία της Τέχνης. Τέλος, μία απόφοιτη δήλωσε πως έχει ολοκληρώσει 5 βασικά πτυχία.

Διδασκαλείο

Όσον αφορά την ενδοεπαγγελματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, 16 άτομα έχουν φοιτήσει στο Διδασκαλείο. Από αυτά, τα 10 άτομα είναι απόφοιτοι Παιδαγωγικών Ακαδημιών. Τα υπόλοιπα 6 άτομα του Διδασκαλείου προέρχονται από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (2), το Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (3) και τη Γαλλική Φιλολογία (1).

Μεταπτυχιακές σπουδές

Α. Άλλο μεταπτυχιακό πρώτου κύκλου

Από το σύνολο των αποφοίτων του μεταπτυχιακού, το 9,9% (22 άτομα) είχε πραγματοποιήσει και άλλες μεταπτυχιακές σπουδές πριν την εισαγωγή του στο ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα». Οι σπουδές αυτές αναφέρονται στην εκπαίδευση ή σε άλλες Κοινωνικές Επιστήμες. Η πλειονότητα διέθετε μεταπτυχιακό που σχετιζόταν με τις επιστήμες της αγωγής και ειδικότερα την Ειδική Αγωγή, την ανοιχτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τη διδακτική της αγγλικής γλώσσας, τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, την επαγγελματική εκπαίδευση και το θέατρο στην εκπαίδευση.

Αναφορικά με τη συνέχιση των σπουδών μετά την ολοκλήρωση του ΠΜΣ ΕΑΔ, το 23,87% των αποφοίτων που συμμετείχαν στην έρευνα προχώρησε σε επόμενο μεταπτυχιακό ή σε διδακτορικό. Το 11,26% (25 άτομα) πραγματοποίησαν ή πραγματοποιούν σπουδές και σε άλλο

μεταπτυχιακό πρώτου κύκλου. Ακόμη, το 1,80% των ερωτηθέντων δήλωσαν πως σκέφτονται να ξεκινήσουν ένα ακόμη μεταπτυχιακό.

Τα αντικείμενα που φέρονται να επιλέγουν οι απόφοιτες αφορούν κυρίως περαιτέρω σπουδές στην εκπαίδευση (13 άτομα) όπως Ειδική Αγωγή, Διδακτική, Εκπαίδευση Ενηλίκων και δια βίου μάθηση, Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός. Άλλοι τομείς συνέχισης μεταπτυχιακών σπουδών είναι κυρίως οι Κοινωνικές Επιστήμες, όπως Διοίκηση, ΜΜΕ και Νέες Τεχνολογίες, Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία κλπ.

Β. Διδακτορικό

Μεταξύ των αποφοίτων, 28 άτομα (12,61%), έχουν συνεχίσει σπουδές σε επίπεδο διδακτορικού, εκ των οποίων 7 ολοκληρώθηκαν επιτυχώς, 11 βρίσκονται στη φάση της εκπόνησης και 10 άτομα έχουν εγκαταλείψει τη διαδικασία. Επίσης, το 2,25% των αποφοίτων που μετείχαν στην απογραφή δήλωσε πως έχει την πρόθεση να ξεκινήσει διδακτορικό στο άμεσο μέλλον. Τέλος, μία απόφοιτη έχει προχωρήσει σε μεταδιδακτορική έρευνα.

Οι βασικότερες θεματικές στις οποίες εστιάζουν οι διδακτορικές διατριβές των αποφοίτων είναι οι εξής:

- Δημοκρατία, Εθνοκεντρισμός και Εκπαίδευση
- Εγκλεισμός και δικαιώματα στα σωφρονιστικά καταστήματα
- Εκπαιδευτική πολιτική στον ευρωπαϊκό χώρο
- Κοινωνική ανισότητα και εκπαιδευτικές πρακτικές
- Παιδική ηλικία και παιδική εργασία
- Σχολείο και Ιστορία - Ιστορική σκέψη των εφήβων
- Ταυτότητες φύλου, διαπραγμάτευση, νοηματοδοτήσεις και κοινωνικές πρακτικές

Επίσης αναπτύσσονται μεμονωμένες διατριβές και σε άλλες θεματικές όπως Βιοηθική και βιοτεχνολογία, το μεταπολεμικό θέατρο της διασποράς κ.α.

Απογραφή: Επαγγελματική πορεία

Εργασιακή απασχόληση κατά την εισαγωγή στο ΠΜΣ

Η πλειονότητα των αποφοίτων απασχολείται στο χώρο της εκπαίδευσης κατά την περίοδο εγγραφής τους στο ΠΜΣ (138 άτομα ή το 62,16% των αποφοίτων).

Στη δημόσια εκπαίδευση εργάζονταν συνολικά 76 άτομα (34,23%). Από αυτά, τα 61 (27,47%) εργάζονταν σε καθεστώς μονιμότητας ως νηπιαγωγοί, δασκάλους/οι, καθηγήτριες/ές μέσης εκπαίδευσης, διευθύντριες/ές σχολείου και αποσπασμένες/οι εκπαιδευτικοί σε διοικητικές υπηρεσίες (εκ των οποίων 4 άτομα βρίσκονταν σε εκπαιδευτική άδεια) και τα υπόλοιπα 15 (6,76%) ως αναπληρώτριες/ές ωρομίσθιες/οι εκπαιδευτικοί.

Στην ιδιωτική εκπαίδευση εργάζονταν 53 άτομα (23,87%). Τα 36 άτομα (16,21%) απασχολούνταν σε ιδιωτικά εκπαιδευτήρια πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ΙΕΚ, κολλέγια, φροντιστήρια, κέντρα ξένων γλωσσών και παιδότοπους και 17 άτομα (7,66%) παρέδιδαν ιδιαίτερα μαθήματα κατ' οίκον.

Σε ΜΗΚΥΟ και δήμους εργάζονταν 9 άτομα (4,05%) ως εκπαιδευτικοί.

Ένα ποσοστό της τάξης του 4,50% (10 άτομα) εργάζονταν ως ερευνητές όταν ξεκίνησαν να φοιτούν στο ΠΜΣ. Απασχολούνταν ως επί το πλείστον στην κοινωνική / εκπαιδευτική έρευνα και στην έρευνα αγοράς σε φορείς όπως το ΕΚΠΑ (στο πρόγραμμα για την εκπαίδευση της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης), το ΕΚΚΕ, τον Σύλλογο Φίλων της Μουσικής, την TNS ICAP και την Kara Research.

Οι εργαζόμενες/οι στον ευρύτερο δημόσιο τομέα (σε δημόσιες υπηρεσίες, πανεπιστήμια, υπουργεία, νοσοκομεία και οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης) δεν ξεπερνούν στο σύνολο τους τα 10 άτομα (4,50% / κυρίως διοικητικοί υπάλληλοι, ένας τεχνολόγος-ακτινολόγος, ένας αστυνομικός και μία κοινωνική λειτουργός). Ελάχιστα μεγαλύτερος αριθμός ατόμων (11 άτομα – 4,95%) εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα συνηθέστερα σε θέσεις γραμματειακής υποστήριξης/υπαλλήλων γραφείου.

Άνεργα δήλωσαν 47 άτομα (21,17%) κατά την περίοδο εισαγωγής τους στο ΠΜΣ.

Πίνακας 3. Απασχόληση αποφοίτων ΠΜΣ 'Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα' κατά την εισαγωγή στο ΠΜΣ		
Εκπαιδευτικοί		62,16%
	Δημόσια Εκπαίδευση	34,23%
	Ιδιωτική Εκπαίδευση	23,87%
	ΜΗΚΥΟ, Δήμοι κλπ.	4,05%
Ερευνητές		4,50%
Ιδιωτικοί υπάλληλοι		4,95%
Υπάλληλοι στον ευρύτερο δημόσιο τομέα		4,50%
Άλλο		2,72%
Άνεργοι		21,17%
Σύνολο		100,00%

Εργασιακή απασχόληση αποφοίτων σήμερα

Σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν, η πλειοψηφία των αποφοίτων (59,45%-132 άτομα) απασχολείται στο χώρο της εκπαίδευσης. Από τα άτομα αυτά οι 94 (42,34%) εργάζονται στη δημόσια εκπαίδευση (ως δάσκαλοι (9,90%), νηπιαγωγοί (11,26%), καθηγητές μέσης εκπαίδευσης (16,21%), διευθυντές (1,35%), σχολικοί σύμβουλοι (1,35%), καθηγητές σε ΙΕΚ (0,45%) και αποσπασμένοι σε διάφορες διοικητικές θέσεις (1,80%). Το 23,42% (52 άτομα) είναι διορισμένοι, το 9,45% (21 άτομα) είναι αναπληρωτές ενώ το 9,45% (21 άτομα) δεν διευκρίνισε το καθεστώς με το οποίο εργάζεται.

Το 13,96% (31 άτομα) των αποφοίτων εργάζεται στην ιδιωτική εκπαίδευση (ιδιωτικά σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (8,55%- 19 άτομα), κέντρα μελέτης/φροντιστήρια (3,60%- 8 άτομα) και ιδιαίτερα μαθήματα (1,80%- 4 άτομα). Άλλη μία κατηγορία θέσεων εργασίας που σχετίζονται με την εκπαίδευση και στις οποίες απασχολείται ένα μικρότερο ποσοστό των αποφοίτων είναι οι ΜΗΚΥΟ, οι δήμοι, οι οργανισμοί και τα προγράμματα που δραστηριοποιούνται στο χώρο της εκπαίδευσης (3,15%- 7 άτομα). Παράλληλα,

το 4,05% (9 άτομα) απασχολείται ως ερευνήτρια/ής ή επιστημονικός συνεργάτης σε ΑΕΙ/ΤΕΙ ή άλλο φορέα.

Πίνακας 4. Απασχόληση αποφοίτων ΠΜΣ 'Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα' την περίοδο της απογραφής (Νοέμβριος 2017- Φεβρουάριος 2018)		
Εκπαιδευτικοί	59,45%	
	Δημόσια Εκπαίδευση	42,34%
	Ιδιωτική Εκπαίδευση	13,96%
	ΜΗΚΥΟ, Δήμοι κλπ.	3,15%
Ερευνητές σε ερευνητικά κέντρα, κέντρα μελετών κλπ.	4,05%	
Ιδιωτικοί υπάλληλοι	7,20%	
Υπάλληλοι στον ευρύτερο δημόσιο τομέα	6,30%	
Εργαζόμενοι σε ΜΗΚΥΟ (συντονιστές προγραμμάτων, κοινωνικοί λειτουργοί κλπ.)	4,95%	
Ελεύθεροι επαγγελματίες	4,05%	
Άλλο	7,20%	
Άνεργοι	6,75%	
Σύνολο	100,00%	

Το 6,30% (14 άτομα) των αποφοίτων εργάζεται ως διοικητικός υπάλληλος στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και καταλαμβάνει θέσεις στην κεντρική κρατική διοίκηση, καθώς και σε οργανισμούς όπως το ΙΝΕΔΙΒΙΜ, το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης κ.ά. Αρκετοί είναι και οι ιδιωτικοί υπάλληλοι (7,20%- 16 άτομα), οι οποίοι εργάζονται σε χρηματιστηριακή εταιρεία, σε εταιρείες security, σε τμήματα εξυπηρέτησης πελατών, γραμματείες κλπ., αλλά και οι ελεύθεροι επαγγελματίες (4,05%- 9 άτομα).

Ένας ακόμη χώρος στον οποίο απασχολούνται αρκετές/οί από τις/τους απόφοιτες/ους είναι αυτός των ΜΗΚΥΟ. Εκτός από τις θέσεις στον εκπαιδευτικό τομέα, σε αυτές τις οργανώσεις οι απόφοιτες καταλαμβάνουν, επίσης, θέσεις συντονιστών προγραμμάτων, κοινωνικών λειτουργών κλπ. σε ποσοστό 4,95% (11 άτομα).

Μικρότερος είναι ο αριθμός των αποφοίτων που εργάζονται σε Διεθνείς οργανισμούς όπως η Ύπατη Αρμοστεία (1), ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (1), το Συμβούλιο της Ευρώπης (1), αλλά και στο Κέντρο πολιτισμού Σταύρος Νιάρχος (2).

Επιπροσθέτως, ανάμεσα στις/στους απόφοιτες/ους υπάρχουν δύο καλλιτέχνες, ένας τεχνολόγος-ακτινολόγος σε δημόσιο νοσοκομείο, ένα άτομο που εκπληρώνει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις και δύο ένστολοι.

Τέλος, το 6,75% των αποφοίτων δήλωσε πως είναι άνεργοι/ες την περίοδο της έρευνας και το 2,25% πως είχε συνταξιοδοτηθεί.

Απασχόληση πριν και μετά το ΠΜΣ: Συμπεράσματα

Συγκρίνοντας τα δεδομένα της απασχόλησης των αποφοίτων του ΠΜΣ κατά την εγγραφή τους στο ΠΜΣ με εκείνα που προκύπτουν μετά την αποφοίτησή τους, οδηγούμαστε καταρχήν στο συμπέρασμα ότι και στις δύο περιπτώσεις η πλειονότητα των αποφοίτων απασχολείται στο χώρο της εκπαίδευσης. Ειδικότερα, όμως, το ποσοστό των αποφοίτων, οι οποίοι εργάζονται στη δημόσια εκπαίδευση ως νηπιαγωγοί, δασκάλες/οι, καθηγήτριες/ές μέσης εκπαίδευσης και διευθύντριες/ες ή αποσπασμένες/οι σε διοικητικές θέσεις κατά τη διεξαγωγή της απογραφής, είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό των αποφοίτων στις αντίστοιχες θέσεις κατά την εγγραφή τους στο ΠΜΣ (ποσοστά 42,34% και 34,23% αντίστοιχα).

Επιπλέον, ενώ η απασχόληση γενικά στο χώρο της εκπαίδευσης εμφανίζει υψηλά ποσοστά, τόσο πριν την εισαγωγή στο ΠΜΣ, όσο και μετά την αποφοίτηση (62,16% και 59,45% αντίστοιχα), υπάρχουν μετατοπίσεις στο είδος αυτής της απασχόλησης. Κατά την εγγραφή τους το 7,66% των αποφοίτων παραδίδει ιδιαίτερα μαθήματα κατ' οίκον, έναντι του 1,80% κατά την περίοδο της απογραφής. Οι απόφοιτες/οι μετά την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου απασχολούνται σε μεγαλύτερη ποικιλία θέσεων (αναφέρονται ενδεικτικά: ΙΝΕΔΙΒΙΜ, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Ύπατη Αρμοστεία, Συμβούλιο της Ευρώπης κ.ά). Επίσης, 21,17% των αποφοίτων κατά την εγγραφή στο ΠΜΣ είναι άνεργες/οι, σε σχέση με το 6,75% που είναι άνεργες/οι κατά την περίοδο της απογραφής. Η μείωση του ποσοστού των ανέργων στις/στους αποφοίτους συνδέεται παράλληλα με την αύξηση του αριθμού των εργαζόμενων κατά την

απογραφή στον ευρύτερο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, σε ΜΗΚΥΟ, άλλους φορείς, αλλά και όσων εργάζονται ως ελεύθεροι επαγγελματίες.

Αυτή η μετατόπιση από την ανεργία στην απασχόληση και η διεύρυνση των πεδίων απασχόλησης των αποφοίτων, ενδέχεται να οφείλεται στο ότι η απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου ΕΑΔ αποτέλεσε ένα σημαντικό προσόν στην εξεύρεση εργασίας παρά την τρέχουσα οικονομική κρίση, ενώ παράλληλα επέτρεψε το «άνοιγμα» σε περισσότερες θέσεις εργασίας σχετικές με την εκπαίδευση, ιδίως σε φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς της εκπαιδευτικής πολιτικής και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Δικτύωση

Η απογραφή είχε ακόμη ως στόχο τη διασύνδεση των αποφοίτων του προγράμματος μεταξύ τους, ο οποίος επετεύχθη αφενός με την επικαιροποίηση των στοιχείων επικοινωνίας τους και την καταχώρησή τους σε βάση δεδομένων και αφετέρου με την ίδρυση ομάδας αποφοίτων ΠΜΣ ΕΑΔ σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Facebook).

Η βάση δεδομένων δημιουργήθηκε επιπλέον με σκοπό να εμπλουτίζεται με ευθύνη του Γραφείου Υποστήριξης του ΠΜΣ κάθε ακαδημαϊκή χρονιά.

3. Ερωτηματολόγιο αποφοίτων ΠΜΣ 2008-2018

Το ερωτηματολόγιο απευθύνθηκε σε απόφοιτες/ους της τελευταίας δεκαετίας (2008-2017) του ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα». Αναπτύχθηκε και συμπληρώθηκε μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας ερωτηματολογίων και ήταν διαθέσιμο από τις 23/1/2018 μέχρι τις 10/2/2018. Συμπληρώθηκε από 89 άτομα (N=89). Η ανάλυση των δεδομένων έγινε με το λογισμικό SPSS 24.0.

3.1. Ανάλυση ποσοτικών δεδομένων

Στην αναφορά αυτή αποτυπώνεται η εκπαιδευτική και επαγγελματική πορεία των αποφοίτων, η εθελοντική και ανθρωπιστική δράση τους μετά το ΠΜΣ, όπως επίσης και οι αντιλήψεις τους για τη συμβολή του ΠΜΣ σε πεδία όπως η επαγγελματική τους πορεία, κοινωνικά θέματα, και η διεύρυνση του κοινωνικού δικτύου τους.

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας προκύπτει ότι το ΠΜΣ συνέβαλε καθοριστικά στην επαγγελματική κινητικότητα κατά την εκτίμηση της πλειονότητας των αποφοίτων των οποίων μεταβλήθηκε η απασχόληση ή η θέση στο επάγγελμα έχει μεταβληθεί ανοδικά, μετά τη φοίτηση στο ΠΜΣ ΕΑΔ. Εκείνοι που φαίνεται ότι αποδίδουν σε μεγαλύτερο βαθμό την ανεύρεση απασχόλησης στη φοίτησή τους στο ΠΜΣ είναι τα άτομα που μετά την αποφοίτησή τους εργάστηκαν στην ιδιωτική εκπαίδευση ή ως ερευνητές/τριες και επιστημονικοί συνεργάτες.

Επιπλέον, για την πλειονότητα των αποφοίτων το ΠΜΣ συνέβαλε στο να ενισχυθεί το ενδιαφέρον τους για περαιτέρω σπουδές, με ένα μεγάλο ποσοστό αποφοίτων να συνεχίζει πράγματι σε μεταπτυχιακές ή διδακτορικές σπουδές.

Η συμβολή του ΠΜΣ στην ανάπτυξη του κοινωνικού δικτύου των αποφοίτων φαίνεται να θεωρείται σημαντική τόσο από τους απόφοιτους που θεωρούν ότι το ΠΜΣ συνέβαλε στην εργασιακή τους απασχόληση όσο και από εκείνους που θεωρούν ότι το ΠΜΣ συνέβαλε σε μικρό βαθμό ή καθόλου.

Μεγάλο ποσοστό των αποφοίτων συμμετείχε σε εθελοντικές και ανθρωπιστικές δράσεις μετά την αποφοίτηση από το ΠΜΣ. Η φοίτηση στο ΠΜΣ φαίνεται ότι συνέβαλε θετικά και στον τρόπο που προσεγγίζουν οι απόφοιτοι κοινωνικά φαινόμενα, τη διεύρυνση των ενδιαφερόντων τους, και την ενίσχυση των επαγγελματικών τους αντιλήψεων και πρακτικών.

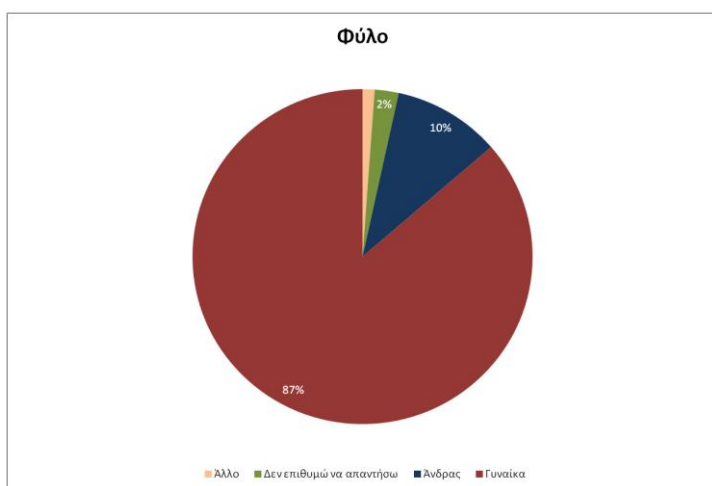
Γενικότερα, η συντριπτική πλειονότητα των αποφοίτων που συμμετείχαν στην έρευνα θα πρότειναν το ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» σε άτομα του περιβάλλοντός τους.

Επισκόπηση: Δημογραφικά Στοιχεία

Στο ερωτηματολόγιο συμμετείχαν 89 απόφοιτοι των τελευταίων 10 ετών (2008-2017) του ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα».

Στην πλειονότητά τους, οι απόφοιτοι που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν γυναίκες (87%, N=76) (Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε.),), το 10,23% ήταν άνδρες, «Άλλο» δήλωσε το 1,14%, και «Δεν επιθυμώ να απαντήσω» το 2,27%.

Η Μέση Τιμή (mean) της ηλικίας των συμμετεχόντων ήταν τα 36,36 έτη, με Τυπική Απόκλιση (Std. Deviation) 6,93 έτη (Πίνακας 5).

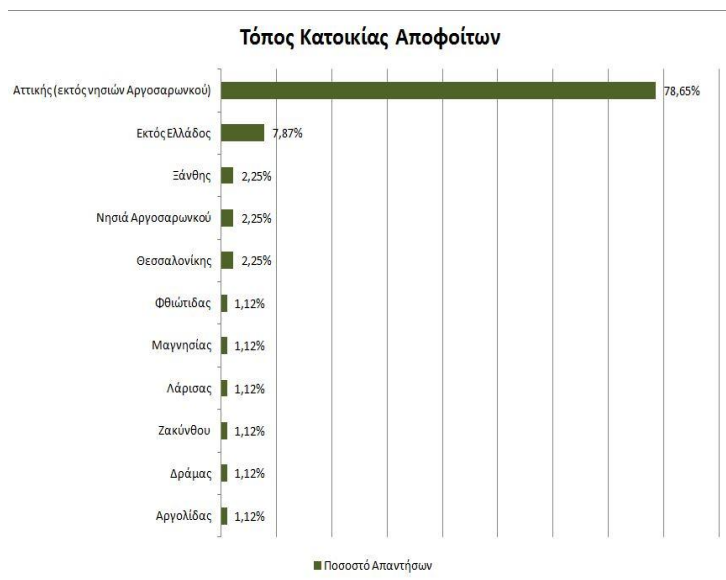
Σχήμα 1 Φύλο

Ηλικία		
N	Valid	87
	Missing	2
Μέση Τιμή		36,36
Διάμεσος		35,00
Επικρατούσα Τιμή		35
Τιμή Απόκλιση		6,938

Πίνακας 5 Ηλικία

Η πλειονότητα των αποφοίτων που συμμετείχαν στο ερωτηματολόγιο κατοικούν στην περιοχή της Αττικής (78,65%, N=70). Το επόμενο μεγαλύτερο ποσοστό είναι εκείνο των

αποφοίτων που κατοικούν εκτός Ελλάδας (7,87%, N=7). Ο τόπος κατοικίας (νομός) των αποφοίτων περιγράφεται στο παρακάτω σχήμα (Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε.).

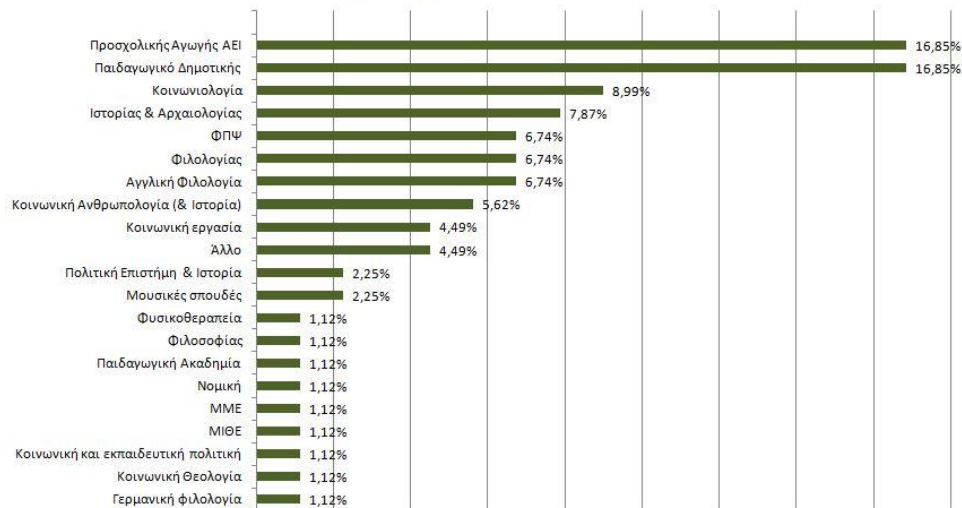
Σχήμα 2 Τόπος κατοικίας

Επισκόπηση: Εκπαιδευτική Πορεία

Η πλειονότητα των αποφοίτων που συμμετείχαν στην έρευνα φαίνεται να κατέχει προπτυχιακούς τίτλους σπουδών από το πεδίο των Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών. 16,85% των αποφοίτων (N=15) δήλωσε ότι το πρώτο πτυχίο τους απονεμήθηκε από Τμήμα Προσχολικής Αγωγής ΑΕΙ. Το ίδιο ήταν και το ποσοστό των αποφοίτων που προήλθαν από Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης. 8 απόφοιτοι προήλθαν από τμήματα Κοινωνιολογίας (8,99%) και 7 (7,87%) από τμήματα Ιστορίας & Αρχαιολογίας (Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε. για την ανάλυση του 1^{ου} προπτυχιακού τίτλου σπουδών των αποφοίτων).

Επιπλέον, 9 άτομα δήλωσαν ότι κατέχουν και 2^ο προπτυχιακό τίτλο σπουδών από τα εξής πεδία: Γερμανική φιλολογία, Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Ιστορίας & Αρχαιολογίας, Κοινωνική Ανθρωπολογία (& Ιστορία), ΜΜΕ, Μουσικές σπουδές, Παιδαγωγικό Δημοτικής, Προσχολικής Αγωγής ΑΕΙ.

1ος Προπτυχιακός Τίτλος Σπουδών

Σχήμα 3 1ος Τίτλος Προπτυχιακών Σπουδών

Το 14,6% των αποφοίτων (N=13) δήλωσαν, επίσης, ότι είχαν ολοκληρώσει και κάποιο άλλο ΠΜΣ πριν από την εγγραφή τους στο ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα».

Το 28% των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι συνέχισαν τις σπουδές τους μετά την ολοκλήρωση του ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα». Πιο συγκεκριμένα, 12 άτομα δήλωσαν ότι εκπονούν ή έχουν ολοκληρώσει διδακτορική διατριβή, και 13 άτομα δήλωσαν ότι παρακολουθούν ή έχουν ολοκληρώσει και άλλο ΠΜΣ.

Η κατεύθυνση αρχικών σπουδών των αποφοίτων δεν φαίνεται να συσχετίζεται με την αντίληψη που είχαν για τη συμβολή του ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» στην εξεύρεση απασχόλησης. Η πλειονότητα των αποφοίτων (72%), ανεξαρτήτως του 1ου προπτυχιακού τίτλου σπουδών, δήλωσε ότι ο τίτλος του ΠΜΣ συνέβαλε από «πολύ» έως «πάρα πολύ» στην εξεύρεση απασχόλησης διαφορετικής από εκείνη που είχαν πριν από τη φοίτησή τους στο ΠΜΣ (πίνακας ανάλυσης στο Παράρτημα 3).

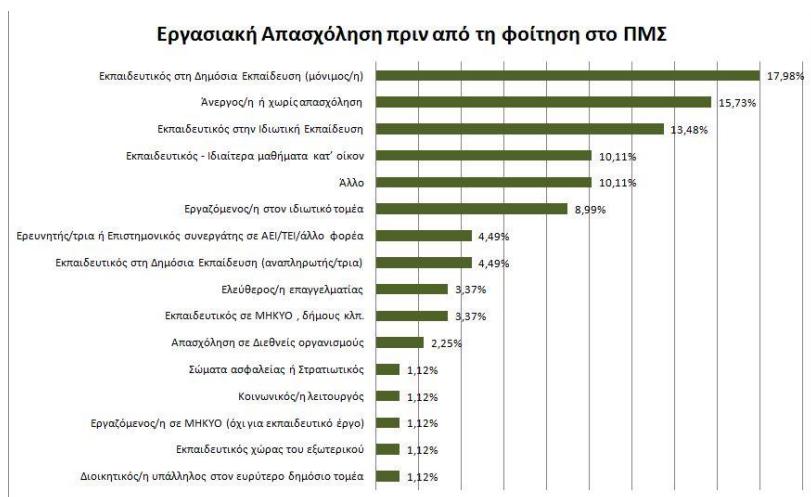
Είναι ενδιαφέρον το ότι ανεξαρτήτως του εάν οι απόφοιτοι θεώρησαν ότι το ΠΜΣ συνέβαλε στη μεταβολή και την ανεύρεση εργασίας, θεωρούν σε μεγάλο βαθμό ότι το ΠΜΣ ενίσχυσε το ενδιαφέρον τους για περαιτέρω σπουδές. Πιο συγκεκριμένα, οι απόφοιτοι, ανεξαρτήτως του βαθμού που δήλωσαν ότι ο τίτλος του ΠΜΣ συνέβαλε στην εξεύρεση απασχόλησης εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν ήταν η ίδια με εκείνη που είχαν πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, θεωρούν σε μεγάλο βαθμό ότι ενισχύθηκε το ενδιαφέρον τους για περαιτέρω σπουδές (Παράρτημα 10). Γενικότερα, το 73,02% των αποφοίτων δήλωσε ότι η φοίτησή τους στο ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» ενίσχυσε το ενδιαφέρον τους για περαιτέρω σπουδές (Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε. πιο κάτω).

Επισκόπηση: ΠΜΣ και απασχόληση

Σε ό,τι αφορά την επαγγελματική δραστηριότητα των αποφοίτων σε σχέση με τη φοίτησή τους στο ΠΜΣ, το 82,07% δήλωσε ότι απέκτησε γνώσεις που βοήθησαν στη μετέπειτα επαγγελματική πορεία τους, το 82,03% δήλωσε ότι άλλαξαν ορισμένες αντιλήψεις τους για το επάγγελμά τους, το 79,78% δήλωσε ότι ενισχύθηκε το ενδιαφέρον τους για επαγγελματική απασχόληση σε συναφή με το ΠΜΣ αντικείμενα, και το 77,48% δήλωσε ότι μεταβλήθηκαν οι εργασιακές πρακτικές τους. Μικρότερο ήταν το ποσοστό (66,33%) εκείνων που απάντησαν ότι διευρύνθηκαν οι δυνατότητες απασχόλησής τους σε νέες επαγγελματικές κατευθύνσεις (απαντήσεις «πολύ» και «πάρα πολύ») (Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε. πιο κάτω).

Η πλειονότητα των αποφοίτων πριν από την φοίτησή τους στο ΠΜΣ εργάζονταν ως μόνιμοι εκπαιδευτικοί στη Δημόσια Εκπαίδευση (18%, N=16), ενώ ακολουθούν σε ποσοστό οι απόφοιτοι που ήταν άνεργοι ή χωρίς απασχόληση (15,7%, N=14), και οι απόφοιτοι που εργάζονταν ως εκπαιδευτικοί στην Ιδιωτική Εκπαίδευση (13,5%, N=12). Η πλήρης κατανομή της εργασιακής απασχόλησης των αποφοίτων πριν από τη φοίτησή τους στο ΠΜΣ περιγράφεται στο Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε..

Άλλη εργασιακή απασχόληση πριν από το ΠΜΣ που δήλωσαν οι απόφοιτοι αφορούσε τα εξής πεδία: εθελοντική εργασία σε ΜΗΚΥΟ, διαφημιστικές εταιρίες, φροντίδα παιδιών με αναπηρίες, ιδιαίτερα μαθήματα, φροντίδα και δημιουργική απασχόληση παιδιών.

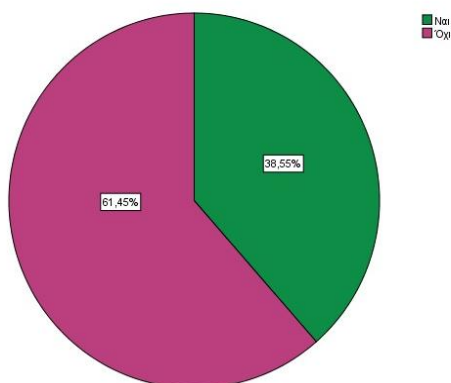

Σχήμα 4 Εργασιακή απασχόληση πριν από το ΠΜΣ

Για την πλειονότητα των αποφοίτων δεν φάνηκε να μεταβλήθηκε η εργασία τους μετά την αποφοίτησή τους από το ΠΜΣ. Για την επαγγελματική τους πορεία μετά την αποφοίτησή τους, το 38,6% των αποφοίτων δήλωσε ότι μεταβλήθηκε η εργασία τους, ενώ το 61,4% των αποφοίτων

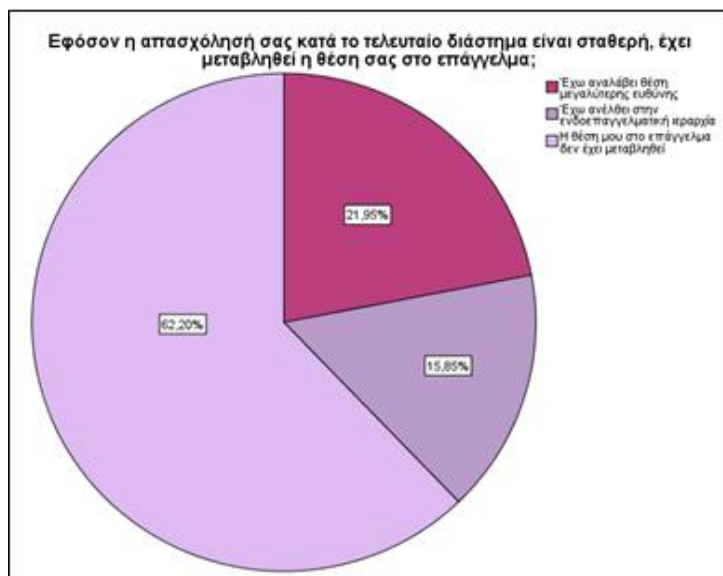
δήλωσε ότι μετά την αποφοίτησή τους δεν απασχολήθηκαν σε εργασία διαφορετική από τη σημερινή (Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε.).

Μετά την αποφοίτησή σας από το ΠΜΣ απασχοληθήκατε σε εργασία (ή εργασίες) διαφορετική/ές από τη σημερινή;

Σχήμα 5 Αλλαγή εργασίας μετά το ΠΜΣ

Από τους αποφοίτους που δήλωσαν ότι δεν έχει μεταβληθεί η εργασιακή απασχόλησή τους μετά την αποφοίτηση από το ΠΜΣ, το 37,9% απάντησε ότι «έχει αναλάβει θέση μεγαλύτερης ευθύνης» ή ότι έχει «ανέλθει στην ενδοεπαγγελματική ιεραρχία», ενώ για το 62,2% η θέση τους στο επάγγελμά τους δεν έχει μεταβληθεί (Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε. και Πίνακας 6).

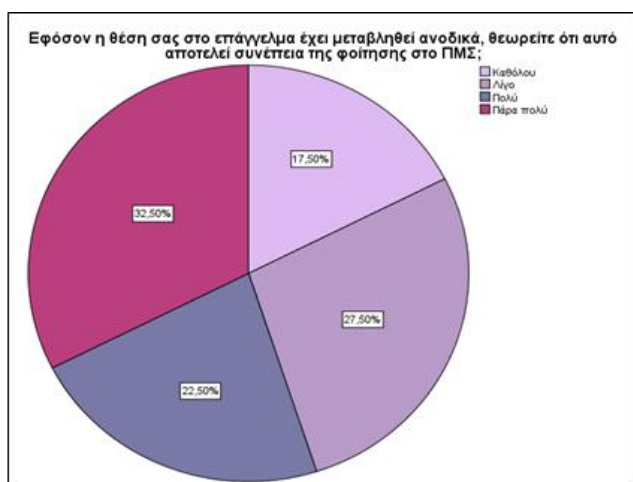

Σχήμα 6 Ενδοεπαγγελματική μεταβολή

Εφόσον η απασχόλησή σας κατά το τελευταίο διάστημα είναι σταθερή, έχει μεταβληθεί η θέση σας στο επάγγελμα;		
	Συχνότητα	%
Έχω αναλάβει θέση μεγαλύτερης ευθύνης	18	22,0
Έχω ανέλθει στην ενδοεπαγγελματική ιεραρχία	13	15,9
Η θέση μου στο επάγγελμα δεν έχει μεταβληθεί	51	62,2
Σύνολο	82	92,1
Δεν απάντησαν	7	7,9
Σύνολο	89	100,0

Πίνακας 6 Ενδοεπαγγελματική μεταβολή

Από τους αποφοίτους, ωστόσο, που απάντησαν ότι η θέση τους στο επάγγελμα έχει μεταβληθεί ανοδικά, η πλειονότητα (55%) δήλωσε ότι αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό («πολύ» και «πάρα πολύ») στη φοίτησή τους στο ΠΜΣ (Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε. και Πίνακας 7).

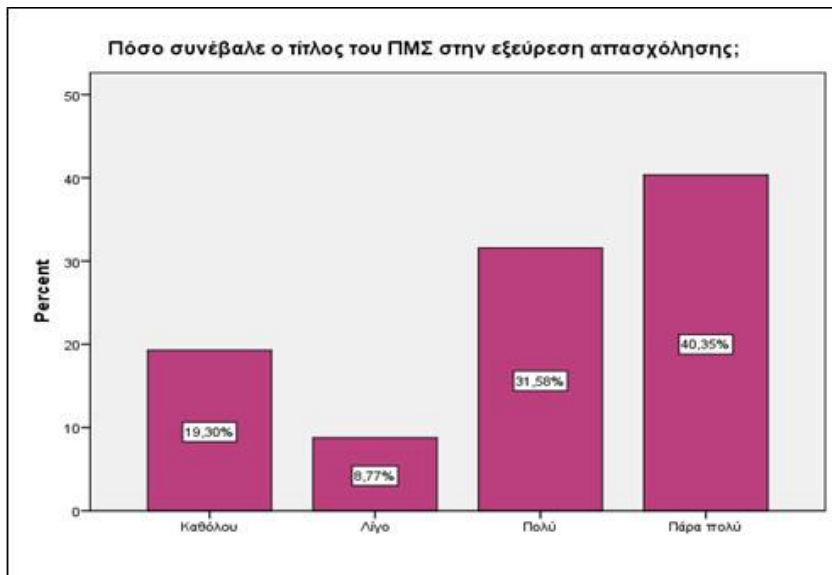

Σχήμα 7 Συμβολή του ΠΜΣ στην ενδοεπαγγελματική άνοδο

Εφόσον η θέση σας στο επάγγελμα έχει μεταβληθεί ανοδικά, θεωρείτε ότι αυτό αποτελεί συνέπεια της φοίτησης στο ΠΜΣ;		
	Συχνότητα	%
Καθόλου	7	17,5
Λίγο	11	27,5
Πολύ	9	22,5
Πάρα πολύ	13	32,5
Σύνολο	40	44,9
Δεν απάντησαν	49	55,1
Σύνολο	89	100,0

Πίνακας 7 Συμβολή του ΠΜΣ στην ενδοεπαγγελματική άνοδο

Αντίστοιχα, από τους αποφοίτους που απάντησαν ότι μεταβλήθηκε η απασχόλησή τους μετά την αποφοίτησή τους από το ΠΜΣ το 72% θεωρεί ότι ο τίτλος του ΠΜΣ συνέβαλε «πολύ» ή «πάρα πολύ» σε αυτή την αλλαγή (Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε. και Πίνακας 8).

Σχήμα 8 Συμβολή του ΠΜΣ στην εξεύρεση νέας απασχόλησης

Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης;			
	Συχνότητα	%	
Καθόλου	11	19,3	
Λίγο	5	8,8	
Πολύ	18	31,6	
Πάρα πολύ	23	40,4	
Σύνολο	57	64,0	
Δεν απάντησαν	32	36,0	
Σύνολο	89	100,0	

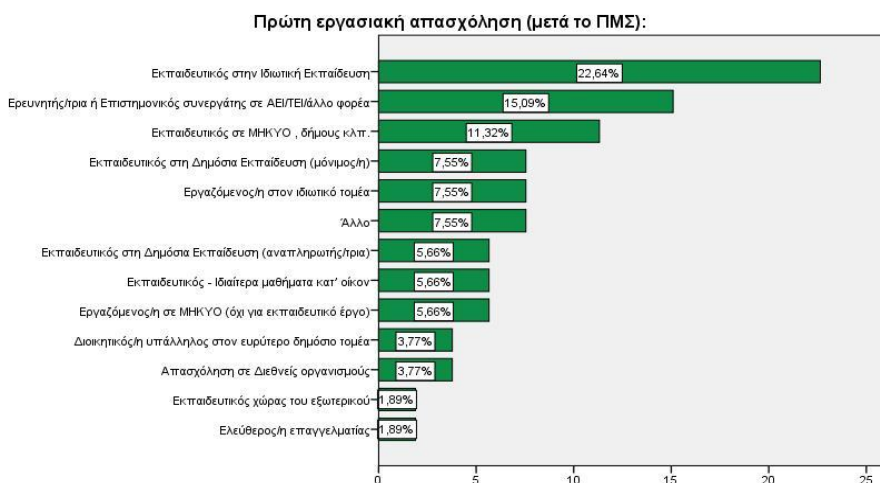
Πίνακας 8 Συμβολή του ΠΜΣ στην εξεύρεση νέας απασχόλησης

Αναφορικά με την εργασιακή πορεία των αποφοίτων που άλλαξαν απασχόληση μετά το ΠΜΣ, για την πλειονότητα (22,64%) η 1^η θέση εργασίας μετά το ΠΜΣ ήταν στην ιδιωτική εκπαίδευση ως εκπαιδευτικοί, το 15,09% ως ερευνητές/τριες ή επιστημονικοί συνεργάτες, το

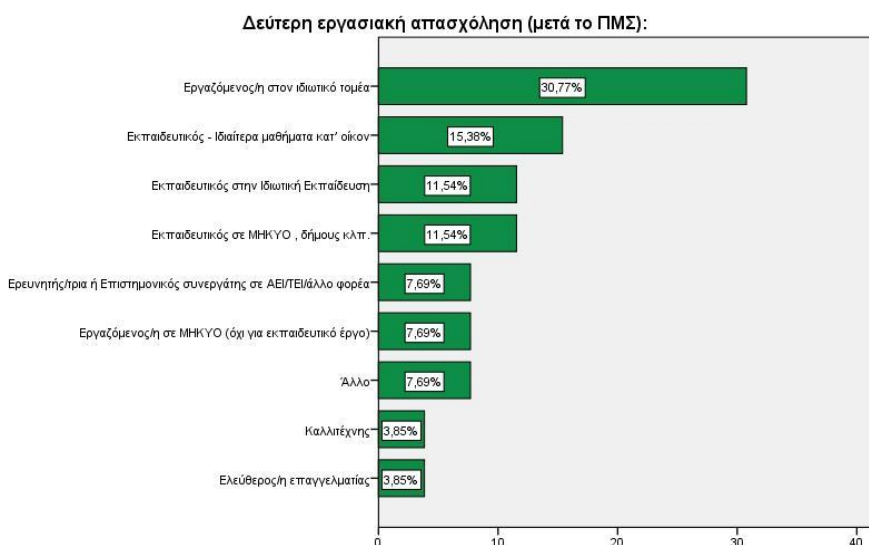
11,35% εκπαιδευτικοί σε ΜΗΚΥΟ, δήμους, κλπ, και σε ίσα ποσοστά (7,55%) εκπαιδευτικοί στη δημόσια εκπαίδευση, εργαζόμενοι στον ιδιωτικό, άλλες εργασίες.

Από τους αποφοίτους που μεταβλήθηκε και 2^η φορά η εργασιακή τους απασχόληση μετά το ΠΜΣ, η πλειονότητα (30,77%) απασχολήθηκε στο ιδιωτικό τομέα, σε ιδιαίτερα μαθήματα (15,38%), και ως εκπαιδευτικοί στην ιδιωτική εκπαίδευση ή εκπαιδευτικοί σε ΜΗΚΥΟ, δήμους κλπ (11,54% αντίστοιχα). Για τις εργασιακές μεταβολές των αποφοίτων δείτε και τα Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε. και Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε..

Οι απόφοιτοι που άλλαξαν και 3^η εργασιακή απασχόληση (N=9), δήλωσαν ότι απασχολήθηκαν σε πεδία όπως: απασχόληση σε διεθνείς οργανισμούς, εκπαιδευτικοί σε ΜΗΚΥΟ, δήμους κλπ., εκπαιδευτικοί στην ιδιωτική εκπαίδευση, ελεύθεροι επαγγελματίες, εργαζόμενοι σε ΜΗΚΥΟ, εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα, ερευνητές/τριες ή Επιστημονικοί συνεργάτες σε ΑΕΙ/ΤΕΙ/άλλο φορέα.

Σχήμα 9 1η εργασιακή απασχόληση μετά το ΠΜΣ

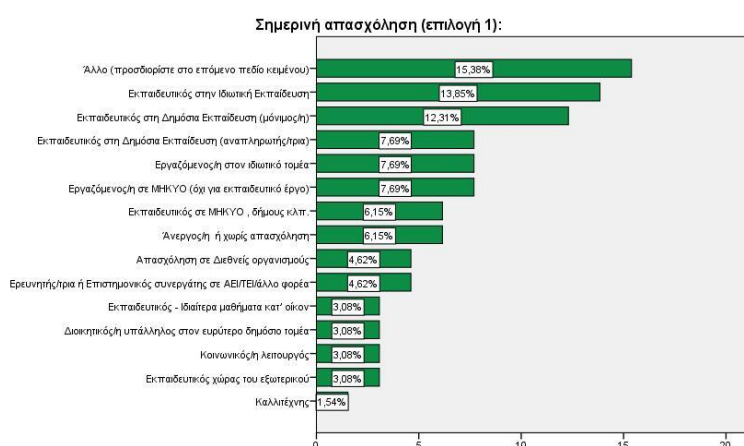

Σχήμα 10 2η εργασιακή απασχόληση μετά το ΠΜΣ

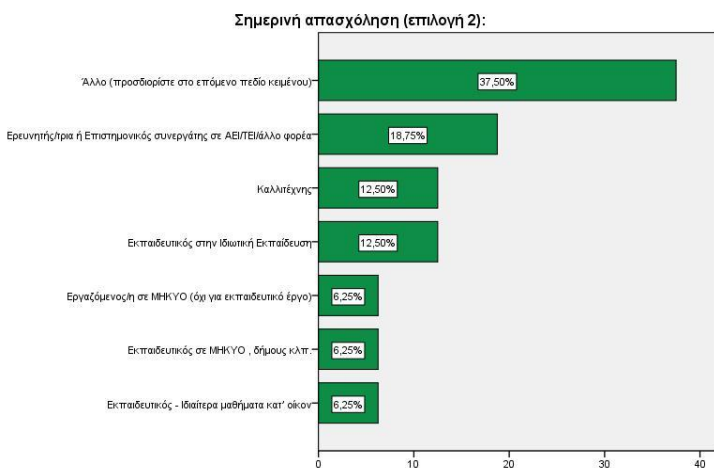
Σημερινή απασχόληση

Όσον αφορά τη σημερινή εργασιακή απασχόληση των αποφοίτων, και για όσους από τους αποφοίτους άλλαξαν εργασία μετά την αποφοίτηση από το ΠΜΣ, το 43% δήλωσε ότι εργάζονται ως εκπαιδευτικοί στην ιδιωτική ή τη δημόσια εκπαίδευση, μόνιμοι ή αναπληρωτές, σε δήμους, ΜΥΚΥΟ, κ.α., στην Ελλάδα ή το εξωτερικό. Το 7,69% δήλωσαν ότι εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα, και το ίδιο ποσοστό δήλωσαν ότι απασχολούνται σε ΜΗΚΥΟ. Απασχόληση σε άλλους χώρους όπως υπουργεία ή στο ΙΕΠ, Δομές Ανοιχτής Φιλοξενίας Προσφύγων, μουσεία, και οργανισμούς κοινής ωφελείας δήλωσε το 15,38%.

Όσοι έχουν παράλληλα και δεύτερη εργασιακή απασχόληση δήλωσαν ότι εργάζονται ως ερευνητές/τριες ή επιστημονικοί συνεργάτες (18,75%), ως εκπαιδευτικοί στην ιδιωτική εκπαίδευση (12,50%) και ως καλλιτέχνες (12,50). Άλλα πεδία που δήλωσαν οι συμμετέχοντες ως δεύτερη εργασιακή απασχόληση αφορούν και χώρους όπως η εκπαίδευση και απασχόληση παιδιών, οι κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις, δημόσια νοσοκομεία, ΜΗΚΥΟ, και η συμμετοχή στο πρόγραμμα εκπαίδευσης παιδιών της μουσουλμανικής μειονότητας (ανάλυση στα Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε. και Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε.).

Σχήμα 11 1η σημερινή απασχόληση

Σχήμα 12 2η σημερινή απασχόληση

Τα άτομα που μετά την αποφοίτησή τους από το ΠΜΣ εργάστηκαν στην ιδιωτική εκπαίδευση ή ως ερευνητές/τριες και επιστημονικοί συνεργάτες φαίνεται ότι αποδίδουν σε μεγαλύτερο βαθμό την εξεύρεση απασχόλησης στο ΠΜΣ. Πιο συγκεκριμένα, από τη συσχέτιση της πρώτης εργασιακής απασχόλησης μετά την αποφοίτηση από το ΠΜΣ, για όσους άλλαξαν εργασιακή απασχόληση μετά την αποφοίτηση, με το κατά πόσο αυτοί οι απόφοιτοι θεωρούν ότι συνέβαλε το ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης φάνηκε ότι οι περισσότεροι που απάντησαν «πολύ» και «πάρα πολύ» ήταν απόφοιτοι που μετά την αποφοίτησή τους εργάστηκαν ως Εκπαιδευτικοί στην Ιδιωτική Εκπαίδευση (46,4%, N=7). Ακολουθούν οι απόφοιτοι που εργάστηκαν ως Ερευνητές/τριες ή Επιστημονικοί συνεργάτες σε ΑΕΙ/ΤΕΙ/άλλο φορέα (40,2%, N=6).

Αντίστοιχα, για τη δεύτερη εργασιακή απασχόληση μετά την αποφοίτηση από το ΠΜΣ, μεγαλύτερο ποσοστό αποφοίτων που απάντησε ότι το ΠΜΣ συνέβαλε «πολύ» και «πάρα πολύ» στην εξεύρεση εργασίας ήταν όσοι εργάστηκαν στον ιδιωτικό τομέα (71,4%, N=5).

Σε σχέση με τη σημερινή τους απασχόληση, οι απόφοιτοι που δήλωσαν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι το ΠΜΣ συνέβαλε στην ανεύρεση εργασίας ήταν οι απόφοιτοι που δήλωσαν ότι εργάζονται σε άλλα επαγγέλματα (περιγράφονται πιο πάνω) και οι εργαζόμενοι στη δημόσια εκπαίδευση ως μόνιμοι (N=4 και στις δύο περιπτώσεις). Αυτοί οι απόφοιτοι δήλωσαν ότι το ΠΜΣ συνέβαλε στην εργασία τους «πολύ» και «πάρα πολύ».

Περισσότερες λεπτομέρειες σε ό,τι αφορά τη συσχέτιση της συμβολής του ΠΜΣ με την εργασιακή απασχόληση μετά το ΠΜΣ υπάρχουν στους πίνακες στο Παράρτημα 2.

Η συμβολή του ΠΜΣ στην απασχόληση των αποφοίτων

Οι απόφοιτοι εκτιμούν ότι η συμβολή του ΠΜΣ ήταν καθοριστική στην αλλαγή των αντιλήψεών τους για το επάγγελμά τους (Παράρτημα 4), ότι μεταβλήθηκαν οι πρακτικές τους στην εργασία τους (Παράρτημα 5), ενώ επίσης θεωρούν σε στατιστικά σημαντικό μεγάλο βαθμό [$\chi^2(6) = 26,67, p < 0.001$] ότι ενισχύθηκε το ενδιαφέρον τους για επαγγελματική απασχόληση σε αντικείμενα συναφή με το ΠΜΣ (Παράρτημα 9). Οι εκτιμήσεις αυτές είναι ανεξάρτητες του βαθμού που δήλωσαν ότι ο τίτλος του ΠΜΣ συνέβαλε από πολύ έως πάρα πολύ στην εξεύρεση απασχόλησης.

Η πλειονότητα των αποφοίτων που δήλωσε ότι ο τίτλος του ΠΜΣ συνέβαλε από «πολύ» έως «πάρα πολύ» στην εξεύρεση απασχόλησης, εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχαν πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, θεωρούν σε σημαντικά μεγαλύτερο βαθμό [$\chi^2(9) = 27,03, p = 0.002$] ότι απέκτησαν γνώσεις που τους βοήθησαν στην μετέπειτα επαγγελματική τους πορεία (Παράρτημα 7).

Επίσης, η πλειονότητα των αποφοίτων, και συγκεκριμένα το 72%, ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας τους, δήλωσαν ότι ο τίτλος του ΠΜΣ συνέβαλε από «πολύ» έως «πάρα πολύ» στην εξεύρεση απασχόλησης, εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχαν πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ (Παράρτημα 11).

Μεγαλύτεροι σε ηλικία απόφοιτοι φαίνεται να θεωρούν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι το ΠΜΣ συνέβαλε στην ανεύρεση εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, οι μεγαλύτερες μέσες τιμές ηλικίας παρατηρήθηκαν στις απαντήσεις «πάρα πολύ» και «λίγο» στην ερώτηση για τη συμβολή του τίτλου του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης, εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχαν πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ. Η διαφοράς ωστόσο αυτές δεν είναι στατιστικά σημαντικές (Πίνακας 9).

	N	Μέση τιμή ηλικίας	Τυπική απόκλιση	Τυπικό σφάλμα
Καθόλου	11	32,91	3,270	,986
Λίγο	4	35,75	5,315	2,658
Πολύ	17	31,76	3,113	,755
Πάρα πολύ	23	36,35	6,826	1,423
Total	55	34,20	5,455	,736

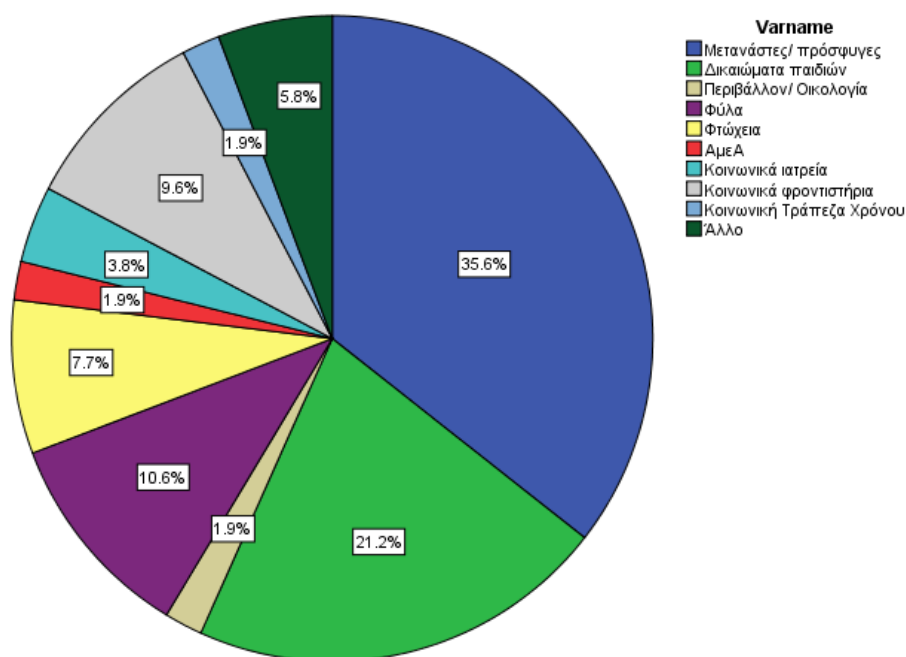
Ανάλυση διακύμανσης με έναν παράγοντα (One-way Anova)

Πίνακας 9 Συμβολή ΠΜΣ σε εξεύρεση εργασίας & Ηλικία

Η σημασία που αποδίδουν οι απόφοιτοι στη συμβολή του ΠΜΣ στην ανεύρεση απασχόλησης φαίνεται να συσχετίζεται θετικά με την αντίληψη που έχουν για τη συμβολή του ΠΜΣ στη διεύρυνση των επαγγελματικών τους δυνατοτήτων. Πιο συγκεκριμένα, όσο περισσότερο θεωρούν οι απόφοιτοι ότι ο τίτλος του ΠΜΣ συνέβαλε στην εξεύρεση απασχόλησης, εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχαν πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, τόσο σημαντικά περισσότερο θεωρούν [$\chi^2 (9) = 36,93, p < 0.001$] ότι διευρύνθηκαν οι δυνατότητες απασχόλησής τους σε νέες επαγγελματικές κατευθύνσεις (Παράρτημα 8).

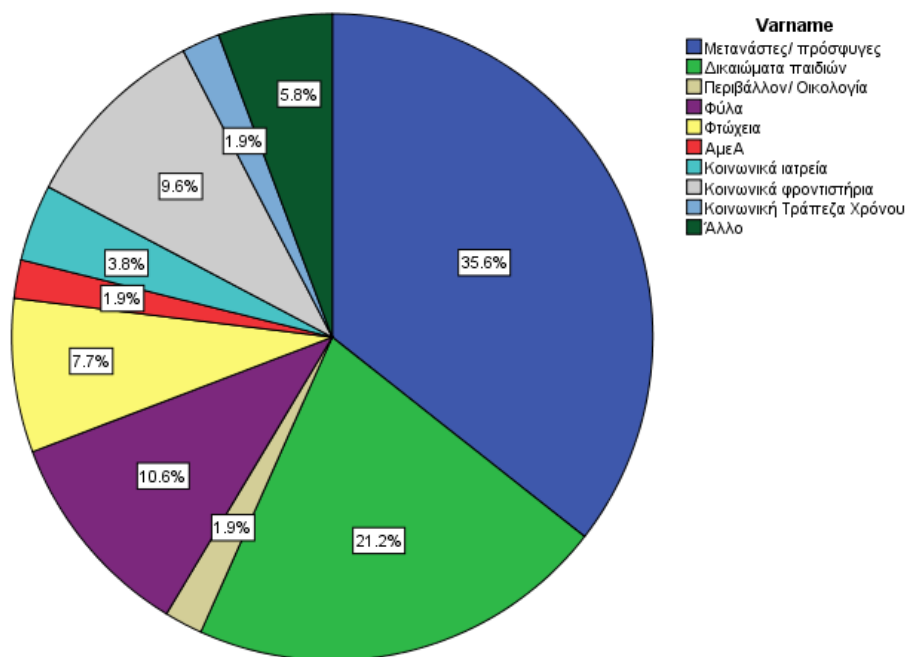
Εθελοντική και Ανθρωπιστική Δράση

Ένα μεγάλο ποσοστό των αποφοίτων που συμμετείχαν στην επισκόπηση δήλωσε, επιπλέον, ότι μετά την αποφοίτηση από το ΠΜΣ ανέπτυξε εθελοντική ή ανθρωπιστική δράση σε έναν ή περισσότερους τομείς που αφορούν Ανθρώπινα Δικαιώματα. Πιο συγκεκριμένα, από το 62,9% των αποφοίτων που απάντησε ότι ανέπτυξε εθελοντική ή ανθρωπιστική δράση, η πλειονότητα δραστηριοποιήθηκε στο πεδίο των μεταναστών και προσφύγων (66,1%, N=37), ενώ μεγάλο ήταν και το ποσοστό των αποφοίτων που ασχολήθηκαν με τα δικαιώματα των παιδιών (39,3%, N=22). Σημαντικό ήταν επίσης και το ποσοστό των αποφοίτων που δραστηριοποιήθηκαν σε θέματα που αφορούν τα φύλα (19,6%, N=11). Η εθελοντική δράση των αποφοίτων περιγράφεται πιο αναλυτικά παρακάτω στα

Σχήμα 13 και Πίνακας 10.

Παράλληλα, οι απόφοιτοι δήλωσαν ότι συμμετείχαν και σε άλλες εθελοντικές ή ανθρωπιστικές δράσεις σε πλαίσια όπως φυλακές, η πολιτική προστασία, και τα αυτοοργανωμένα κοινωνικά πολιτιστικά στέκια.

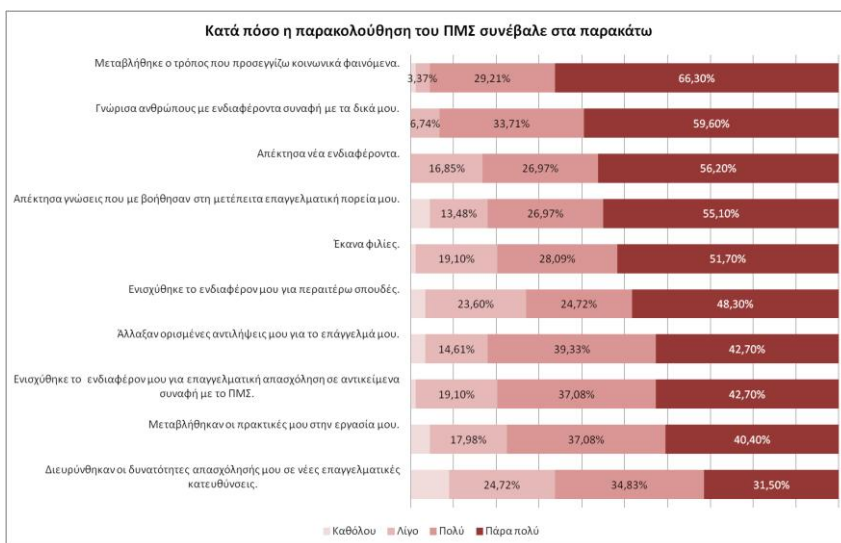
Σχήμα 13 Πεδία ανάπτυξης εθελοντικής και ανθρωπιστικής δράσης

Ανάπτυξη εθελοντικής και ανθρωπιστικής δράσης			
	Απαντήσεις		% περιπτώσεων
	NN	%	
Μετανάστες/ πρόσφυγες	37	35,6%	66,1%
Δικαιώματα παιδιών	22	21,2%	39,3%
Περιβάλλον/ Οικολογία	2	1,9%	3,6%
Φύλα	11	10,6%	19,6%
Φτώχεια	8	7,7%	14,3%
ΑμεΑ	2	1,9%	3,6%
Κοινωνικά ιατρεία	4	3,8%	7,1%
Κοινωνικά φροντιστήρια	10	9,6%	17,9%
Κοινωνική Τράπεζα Χρόνου	2	1,9%	3,6%
Άλλο	6	5,8%	10,7%
Σύνολο	104	100,0%	185,7%

Πίνακας 10 Πεδία ανάπτυξης εθελοντικής και ανθρωπιστικής δράσης

Κοινωνικό Δίκτυο

Η φοίτηση στο ΠΜΣ φαίνεται ότι συνέβαλε θετικά στον τρόπο που προσεγγίζουν οι απόφοιτοι κοινωνικά φαινόμενα, στην ανάπτυξη του κοινωνικού τους κύκλου, και στη διεύρυνση των ενδιαφερόντων τους. Πιο συγκεκριμένα, το 95,51% των αποφοίτων δήλωσε ότι λόγω του ΠΜΣ μεταβλήθηκε ο τρόπος που προσεγγίζουν κοινωνικά φαινόμενα (απαντήσεις «πολύ» και «πάρα πολύ»), το 93,31% δήλωσε ότι γνώρισε ανθρώπους με συναφή ενδιαφέροντα, και το 79,79% ότι ανέπτυξε νέες φιλίες, ενώ το 83,17% δήλωσε ότι απέκτησε νέα ενδιαφέροντα (Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε.).

Σχήμα 14 Συμβολή του ΠΜΣ σε πρακτικές και αντιλήψεις

Η συμβολή του ΠΜΣ στην ανάπτυξη του κοινωνικού δικτύου των αποφοίτων φαίνεται να θεωρείται σημαντική τόσο από τους απόφοιτους που θεωρούν ότι το ΠΜΣ συνέβαλε στην εργασιακή τους απασχόληση όσο και από τους αποφοίτους που θεωρούν ότι το ΠΜΣ συνέβαλε σε μικρό βαθμό ή καθόλου. Πιο συγκεκριμένα, η πλειονότητα των αποφοίτων που δήλωσε ότι ο τίτλος του ΠΜΣ συνέβαλε από «πολύ» έως «πάρα πολύ» στην εξεύρεση απασχόλησης, εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχαν πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, θεωρούν σε σημαντικά μεγαλύτερο βαθμό [$\chi^2(6) = 14,15, p = 0,03$] ότι το ΠΜΣ συνέβαλε στο να γνωρίσουν ανθρώπους με ενδιαφέροντα συναφή με τα δικά τους. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι και οι απόφοιτοι που δήλωσαν από «καθόλου» έως «λίγο» ότι ο τίτλος του ΠΜΣ συνέβαλε στην εξεύρεση απασχόλησης, εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχαν πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, θεωρούν επίσης σε μεγάλο βαθμό («πολύ» και «πάρα πολύ») ότι το ΠΜΣ συνέβαλε στο να γνωρίσουν ανθρώπους με ενδιαφέροντα συναφή με τα δικά τους (Πίνακας 11). Παράλληλα, η πλειονότητα των αποφοίτων (61,4%) οι οποίοι θεωρούν ότι ο τίτλος ΠΜΣ

συνέβαλε από «πολύ» έως «πάρα πολύ» στην εξεύρεση απασχόλησης, θεωρούν επίσης σε μεγαλύτερο βαθμό ότι το ΠΜΣ συνέβαλε και στο να αναπτύξουν νέες φιλίες (Πίνακας 12).

Επιπλέον, οι απόφοιτοι, ανεξαρτήτως του βαθμού που δήλωσαν ότι ο τίτλος του ΠΜΣ συνέβαλε στη μεταβολή και την εξεύρεση απασχόλησης, θεωρούν σε μεγάλο βαθμό ότι μεταβλήθηκε, λόγω του ΠΜΣ, ο τρόπος που προσεγγίζουν κοινωνικά φαινόμενα (Παράρτημα 6).

Γνώρισα ανθρώπους με ενδιαφέροντα συναφή με τα δικά μου. * Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης

Γνώρισα ανθρώπους με ενδιαφέροντα συναφή με τα δικά μου.	Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης;				Σύνολο
	Καθόλου	Λίγο	Πολύ	Πάρα πολύ	
Λίγο	2 18,2%	2 40,0%	0 0,0%	1 4,3%	5 8,8%
Πολύ	4 36,4%	1 20,0%	7 38,9%	3 13,0%	15 26,3%
Πάρα πολύ	5 45,5%	2 40,0%	11 61,1%	19 82,6%	37 64,9%
Σύνολο	11 100,0%	5 100,0%	18 100,0%	23 100,0%	57 100,0%

Πίνακας 11 Συμβολή ΠΜΣ σε ανεύρεση εργασίας & Γνωριμία με ανθρώπους με συναφή ενδιαφέροντα

Έκανα φιλίες * Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης

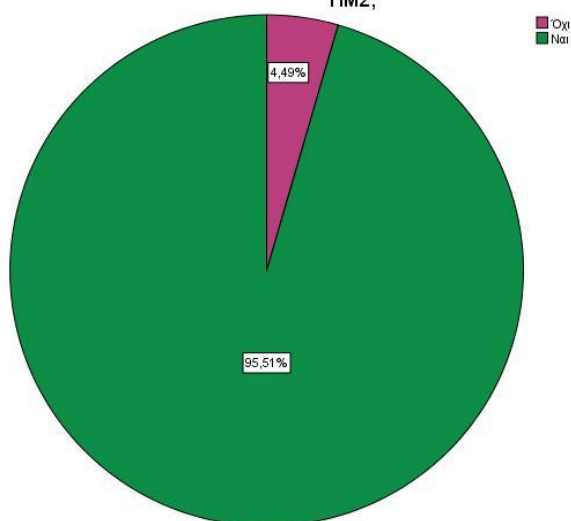
	Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης;				Σύνολο
	Καθόλου	Λίγο	Πολύ	Πάρα πολύ	
Καθόλου	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 4,3%	1 1,8%
Λίγο	2 18,2%	1 20,0%	2 11,1%	3 13,0%	8 14,0%
Πολύ	4 36,4%	0 0,0%	6 33,3%	5 21,7%	15 26,3%
Πάρα πολύ	5 45,5%	4 80,0%	10 55,6%	14 60,9%	33 57,9%
Σύνολο	11 100,0%	5 100,0%	18 100,0%	23 100,0%	57 100,0%

Πίνακας 12 Συμβολή ΠΜΣ στην ανεύρεση εργασίας & Φιλίες

3.2. Αποτίμηση της συμβολής του ΠΜΣ στις ατομικές πορείες των αποφοίτων

Η συνολική αποτίμηση του ΠΜΣ από τις/τους απόφοιτες/ους ήταν εξαιρετικά θετική, γεγονός το οποίο φάνηκε τόσο από την πρόθεσή τους να προτείνουν το πρόγραμμα σε άτομα του περιβάλλοντός τους (Σχήμα 15), όσο και από την πληθώρα των επιχειρημάτων με τα οποία τεκμηριώνουν τη σημασία της αποφοίτησής τους από αυτό.

Θα προτείνατε σε άτομα του περιβάλλοντός σας να επιλέξουν το συγκεκριμένο ΠΜΣ;

Σχήμα 15 Πρόθεση πρότασης του ΠΜΣ σε άλλους

Αποτίμηση συμβολής του ΠΜΣ σε προσωπικό και επαγγελματικό επίπεδο

Οι απόφοιτες/οι αξιολόγησαν το πρόγραμμα ως προς την ατομική ταυτότητα και τις κοινωνικές σχέσεις τους, ως προς την επαγγελματική πορεία τους, ως προς την επιστημονική και ερευνητική συγκρότησή τους και ως προς το πώς η φοίτησή τους στο πρόγραμμα επηρέασε τον ευρύτερο κοινωνικό προβληματισμό τους.

Ατομική ταυτότητα και κοινωνικές σχέσεις

Η συμβολή του ΠΜΣ στην προσωπική ανάπτυξη των αποφοίτων αναδείχθηκε ως μία δημοφιλής απάντηση ανάμεσα στα άτομα που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο. Αρκετές/οί απόφοιτοι υποστηρίζουν ότι το ΠΜΣ συνέβαλε στην προσωπική εξέλιξή τους και συνέβαλε στη συνολική αλλαγή τρόπου σκέψης.

Με βοήθησε, τόσο σε επαγγελματικό άλλα και προσωπικό επίπεδο, να κατανοήσω και κυρίως να εξηγήσω και να αλλάξω την προσέγγιση και τις επιλογές μου.

(E. 045)

Σε μία απάντηση, μάλιστα, η προσωπική εξέλιξη συνδέεται με την επαναδιαπραγμάτευση και τη νοηματοδότηση της προσωπικής εμπειρίας μετανάστευσης.

Σε προσωπικό επίπεδο με απελευθέρωσε δίνοντας μου την δυνατότητα να βάλω σε μια τάξη την προσωπική μου ιστορία ζωής όπου η εμπειρία της μετανάστευσης της οικογένειας μου έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην διεκδίκηση μια καινούργιας ζωής όπου η εκπαίδευση ήταν ο μόνος δρόμος για ένα καλύτερο μέλλον.

(E. 058)

Το ΠΜΣ, φαίνεται επίσης να αποτέλεσε έναυσμα για αναζήτηση αναγνωσμάτων σχετικών με τα ενδιαφέροντα των αποφοίτων, αφού αρκετές/οί απόφοιτοι επισημαίνουν ότι συνέβαλε στην ανάπτυξη κινήτρων για περαιτέρω διερεύνηση, διάβασμα και αναζήτηση πληροφοριών. Κάποιες/οι σημείωσαν πως μέσα από τη φοίτηση στο μεταπτυχιακό έμαθαν το σωστό τρόπο διαβάσματος και προσέγγισαν με πιο οργανωμένο τρόπο τη γνώση. Οι απόφοιτες/οι τόνισαν ακόμη ότι η φοίτηση στο ΠΜΣ συνέβαλε στη γνωριμία τους με άτομα που έχουν κοινά ενδιαφέροντα και ενίστε στη δημιουργία φιλικών σχέσεων, καθώς και στη σημασία της ανάπτυξης αυτής της κοινωνικότητας σε προσωπικό, εκτός από επαγγελματικό, επίπεδο.

Το ΠΜΣ, σε προσωπικό επίπεδο, με βοήθησε να διευρύνω τις γνώσεις μου, να επαναπροσδιορίσω τις αντιλήψεις μου και τις πρακτικές μου σε σχέση με το επάγγελμά μου, καθώς και να γνωρίσω ανθρώπους με τους οποίους έχουμε, επιπλέον των φιλικών σχέσεων, ένα δίκτυο διαλόγου και υποστήριξης σχετικά με κοινωνικά και εκπαιδευτικά ζητήματα που μας απασχολούν στον εργασιακό μας τομέα και γενικότερα.

(E. 067)

Επιστημονική και ερευνητική συγκρότηση

Οι απόφοιτες/οι ανέφεραν τη σημασία της επιστημονικής πλαισίωσης και της ερευνητικής κατάρτισης που αποκόμισαν ως αποτέλεσμα της φοίτησής τους στο πρόγραμμα. Μεγάλος αριθμός αποφοίτων έδωσε έμφαση στη θεωρητική πλαισίωση πεδίων που έως τότε είχαν

προσεγγίσει μόνο βιωματικά μέσα από την εργασία τους, καθώς και στο γεγονός ότι εξοικειώθηκαν με πληθώρα ερευνητικών και μεθοδολογικών εργαλείων.

Το Π.Μ.Σ. μου έδωσε τα απαραίτητα μεθοδολογικά εργαλεία και την γνώση που επιθυμούσα, ακριβώς στα ζητήματα που με ενδιέφεραν. Ειλικρινά με βοήθησε πάρα πολύ να εξελιχθώ ως επιστήμονας...

(E. 072)

Η θεωρητική πλαισίωση βοήθησε στην επιστημονική προσέγγιση κοινωνικών φαινομένων, γεγονός που σύμφωνα με τις/τους απόφοιτες/ους, συνέβαλε καθοριστικά στη διαμόρφωση και την εμπέδωση της επαγγελματικής τους ταυτότητας.

Κάποιες/οι απόφοιτες/οι υπογράμμισαν τη σημασία του διεθνή χαρακτήρα του προγράμματος, ο οποίος επέτρεψε να γνωρίσουν και να συζητηθούν με έγκριτους επιστήμονες και άλλους φοιτητές από το εξωτερικό. Τέλος, οι απόφοιτες εκτιμούν ότι η γνωριμία με αξιόλογους ακαδημαϊκούς, τόσο στο ΕΚΠΑ, όσο και στο IoE UCL, αποτελεί σημαντικό στοιχείο της επιστημονικής συγκρότησης, την οποία αποκόμισαν από τη φοίτηση στο ΠΜΣ.

Επαγγελματική πορεία

Οι απόφοιτες/οι εκτιμούν ότι το ΠΜΣ συνέβαλε καθοριστικά στην επαγγελματική τους πορεία, καθώς αναφέρουν ότι ενδυναμώθηκαν θεωρητικά και κατ' επέκταση πρακτικά ως εκπαιδευτικοί. Η φοίτηση στο ΠΜΣ έδωσε σε αρκετές/ούς εκπαιδευτικούς εκείνα τα θεωρητικά εργαλεία που τους επέτρεψαν να κατανοήσουν σε μεγαλύτερο βάθος το εκπαιδευτικό πλαίσιο και να αποκτήσουν μεγαλύτερη ετοιμότητα όσον αφορά τη συμπερίληψη της ετερότητας στην εργασία τους.

Με βοήθησε να αλλάξω οπτική σε πολλά θέματα, να βελτιώσω τη σχέση μου και την επικοινωνία μου με τους μαθητές μου. Συνέβαλε στην τόνωση της αυτοπεποίθησής μου όσον αφορά τον επαγγελματικό τομέα.

(E. 011)

Όσον αφορά τις δυνατότητες απασχόλησης, κάποιες/οι απόφοιτες/οι εκτιμούν ότι οι επαγγελματικές επιλογές τους διευρύνθηκαν μετά την απόκτηση του διπλώματος, με αποτέλεσμα να μπορούν να διεκδικήσουν θέσεις εργασίας τις οποίες δεν είχαν προηγουμένως σκεφτεί ή να ασχοληθούν περαιτέρω με την έρευνα. Επισημάνθηκε ακόμη πως το μεταπτυχιακό πρόγραμμα υπήρξε σε κάποιες περιπτώσεις ο λόγος πρόσληψης από φορείς του ιδιωτικού τομέα, το όχημα ανοίγματος του πεδίου της εκπαίδευσης μέσω της παιδαγωγικής επάρκειας που προσφέρει ή ο λόγος αναγνώρισης μισθολογικά ανώτερου κλιμακίου. Ωστόσο, οι απόφοιτες/οι πιστεύουν ότι το ΠΜΣ θα έπρεπε να αναγνωρίζεται και τυπικά ως προσόν στην ελληνική δημόσια εκπαίδευση.

Ευρύτερος κοινωνικός προβληματισμός

Τέλος, πολλές/οί απόφοιτες/οι αποτιμούν τη φοίτησή τους στο πρόγραμμα ως μια εμπειρία η οποία επηρέασε τις αντιλήψεις τους σχετικά με κοινωνικά θέματα και ορισμένες φορές τις/τους οδήγησε να επανεξετάσουν δικές τους παγιωμένες αντιλήψεις.

Θεωρώ ότι άλλαξε σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο σκέψης μου και μου πρόσφερε εργαλεία για την κατανόηση της κοινωνικής πραγματικότητας.

(E. 027)

Αρκετές/οί απόφοιτες/οι αναφέρονται ακόμη στη διεύρυνση των ενδιαφερόντων τους, την ευαισθητοποίησή τους σε κοινωνικά ζητήματα, καθώς και την ανάπτυξη κριτικής σκέψης κατά την προσέγγιση ευρύτερων κοινωνικών φαινομένων.

Μου έδωσε την δυνατότητα να προσεγγισω, αναλύσω και εμβαθύνω σε κοινωνικά φαινόμενα υιοθετώντας μια κριτική σκοπιά...

(E. 058)

Προτάσεις προς τη Διοίκηση του ΠΜΣ

Οι απόφοιτοι/ες απαντώντας στην ερώτηση «*τί θα προτείνατε αν μετείχατε στη Διοίκηση του ΠΜΣ*» εστιάζουν σε τέσσερις θεματικές: στο περιεχόμενο των σπουδών, στην υποστήριξη των μεταπτυχιακών φοιτητών, στην ανάγκη συνεχούς διασφάλισης της ποιότητας και στη σχέση του ΠΜΣ με την απασχόληση και την αγορά εργασίας.

Περιεχόμενο των σπουδών

Οι απόφοιτοι/ες του ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα υπογραμμίζουν το γεγονός ότι το περιεχόμενο και το επίπεδο των σπουδών ανταποκρίθηκε στα ενδιαφέροντα και τις προσδοκίες τους. Το πρίσμα μέσα από το οποίο οι απόφοιτοι/ες ερμηνεύουν τις σπουδές τους σχετίζεται με τις ατομικές τους διαδρομές, την εκπαιδευτική πορεία και τη θέση τους στην απασχόληση.

Ένας σημαντικός αριθμός αποφοίτων, οι οποίοι/ες προφανώς ενδιαφέρονται για τη θεωρία, υπογραμμίζουν τη σημασία της θεωρητικής προσέγγισης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και της ενίσχυσης των στοιχείων του προγράμματος που συμβάλλουν στην κατανόηση των όρων συγκρότησης των δικαιωμάτων, στη θεωρητική ανάλυση των κοινωνικών ιεραρχιών και ανισοτήτων καθώς και της εθνοπολιτισμικής ετερότητας.

Τη συνέχιση της προσέγγισης της έννοιας των δικαιωμάτων μέσα απο διαφορετικά πεδία διακρίσεων όπως φύλο, σεξουαλικότητα, φυλή, εθνικότητα, αναπηρία κ.α.

(E. 045)

Επίσης αρκετοί/ες απόφοιτοι αναγνωρίζουν την αξία της διεπιστημονικής προσέγγισης και τονίζουν τη σημασία των διεπιστημονικών σεμιναρίων του ΠΜΣ στην πολυπρισματική ανάλυση των κοινωνικών φαινομένων που πραγματεύεται το πρόγραμμα.

Σχετικά με το περιεχόμενο των σπουδών, θα πρότεινα να διαφυλαχθούν και να ενισχυθούν ο διεπιστημονικός χαρακτήρας και ο ερευνητικός προσανατολισμός του προγράμματος.

(E.035)

Αρκετοί/ες επισημαίνουν την αξία της διατήρησης της ανοικτότητας του προγράμματος προς το διεθνή και εθνικό ακαδημαϊκό λόγο, μέσω των σεμιναρίων, ημερίδων ή άλλων στοιχείων

του προγράμματος. Αρκετοί/ες απόφοιτοι οι οποίοι ενδιαφέρονται για την έρευνα τονίζουν την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης του ερευνητικού χαρακτήρα των σπουδών μέσω της ενίσχυσης/αναδιοργάνωσης του μαθήματος της Μεθοδολογίας Έρευνας και περαιτέρω υποστήριξης των ΜΦ στον τομέα της ακαδημαϊκής γραφής, στοιχείο στο οποίο πολλοί απόφοιτοι ελληνικών πανεπιστημίων αισθάνονται ότι υστερούν λόγω της μαζικότητας των προπτυχιακών σπουδών.

Ουσιαστικότερη εκπαίδευση των φοιτητριών/-ων στην συγγραφή κοινωνικής έρευνας.

(E. 015)

Μία άλλη κατηγορία αποφοίτων τονίζουν την ανάγκη ενίσχυσης, παράλληλα με τη θεωρία, μιας βιωματικής προσέγγισης στα Ανθρώπινα Δικαιώματα, προτείνοντας να συμπεριληφθεί στο πλαίσιο στοιχείων του προγράμματος που το επιτρέπουν (π.χ. στο πλαίσιο της διπλωματικής εργασίας) η δυνατότητα πρακτικής άσκησης σε φορείς που δραστηριοποιούνται στα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Υποχρεωτική πρακτική άσκηση σε διεθνείς οργανισμούς και ΜΚΟ (E.009)

Προαιρετική πρακτική άσκηση (E. 086)

Υποστήριξη φοιτητριών/ών

Η συστηματική υποστήριξη των ΜΦ κατά την εκπόνηση των εργασιών αναδεικνύεται ως μια σημαντική ανάγκη, παρότι ως διαδικασία είναι ήδη συστηματικοποιημένη και ιδιαίτερα αναπτυγμένη στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος. Ιδιαίτερα επισημαίνεται η ανάγκη αυτή όσον αφορά τη διπλωματική εργασία, ενώ αρκετοί/ες προτείνουν το τελευταίο εξάμηνο των σπουδών να μην περιλαμβάνει φοίτηση σε μαθήματα προκειμένου να αφιερώνεται αποκλειστικά στην εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

Μεγαλύτερη στήριξη των φοιτητων κατα την εκπονηση της Διπλωματικής Εργασίας ώστε να ολοκληρώνεται στα δυο χρόνια αυστηρά. (E. 056)

Το τελευταίο εξάμηνο θα το αφήνα χωρίς μαθήματα να αφιερωνεται μόνο στη διπλωματική

(E. 034)

Αξίζει να σημειωθεί, ότι στο πλαίσιο αυτού του ΠΜΣ η διπλωματική εργασία υποστηρίζεται όχι μόνο από τον/την επιβλέοντα/ουσα, αλλά επιπλέον από ειδικό σεμινάριο το οποίο πραγματοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια του δευτέρου έτους σπουδών όπου οι ΜΦ παρουσιάζουν την πορεία της εργασίας τους και λαμβάνουν σχόλια και ανατροφοδότηση από όλους/ες τους συντελετές του προγράμματος, εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους. Το σεμινάριο αυτό συμβάλλει στη συστηματικότητα του χρονοδιαγράμματος εκπόνησης της διπλωματικής καθώς και στη δημοσιότητα και ορατότητα της διαδικασίας. Επίσης στο πλαίσιο του ΠΜΣ λειτουργεί ο θεσμός του/της Συμβούλου Καθηγητή/τριας, ενώ για κάθε πρωτοετή ΜΦ ορίζεται ένας/μία δευτεροετής σύμβουλος για την περαιτέρω υποστήριξη των σπουδών <http://www.ehr.ecd.uoa.gr/σύμβουλος-καθηγητής/>. Παρά ταύτα σημειώνεται ανάγκη περαιτέρω υποστήριξης των ΜΦ.

Επιπλέον, υπογραμμίζεται από τους/τις αποφοίτους η ανάγκη εμπλουτισμού του Σπουδαστηρίου με διεθνή βιβλιογραφία καθώς επίσης και η απρόσκοπτη πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, στις οποίες οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες θα έχουν τη δυνατότητα να εντοπίζουν και να μελετούν πηγές από βιβλία και επιστημονικά περιοδικά καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών τους.

Να παρέχονται στους μεταπτυχιακούς φοιτητές κωδικοί για πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες (για βιβλία, άρθρα, επιστημονικά περιοδικά) σε όλη τη διάρκεια των σπουδών τους (Ε. 006)

Ανάγκη συνεχούς διασφάλισης της ποιότητας και αξιολόγηση

Στο ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» υφίσταται παγιωμένη διαδικασία εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης η οποία εφαρμόζεται χωρίς καμία εξαίρεση από το ακαδημαϊκό έτος 2000. Μάλιστα το εν λόγω ΠΜΣ αποτέλεσε ένα από τα πρώτα προγράμματα ελληνικών πανεπιστημίων που έχουν υποβληθεί σε διαδικασία εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης. Η διαδικασία της αξιολόγησης, μεταξύ των άλλων, περιλαμβάνει την αξιολόγηση όλων των μαθημάτων από τους/τις ΜΦ που τα παρακολουθούν με ανώνυμα ερωτηματολόγια τα οποία υποβάλλονται με επιμέλεια των ΜΦ στο Γραφείο Υποστήριξης το ΠΜΣ. Στη συνέχεια το Γραφείο Υποστήριξης επεξεργάζεται τα δεδομένα τα οποία κοινοποιεί στον/στην κάθε διδάσκοντα/ουσα και στη Διοικούσα Επιτροπή του ΠΜΣ. Οι αποφοίτοι που μετείχαν στην επισκόπηση, αναγνωρίζοντας το υψηλό επίπεδο ποιότητας του προγράμματος, τονίζουν

ταυτόχρονα τη σημασία της συστηματικής αυτής διαδικασίας αξιολόγησης για τη συνεχή διασφάλιση της ποιότητας.

...Συστηματική αξιολόγηση ... και αλληλεπίδραση ... (E. 047)

Σχέση του ΠΜΣ με την απασχόληση και την αγορά εργασίας

Όπως προκύπτει από τα γενικότερα δεδομένα της έρευνας που αφορούν την απασχόληση των αποφοίτων, η διεισδυτικότητα του τίτλου σπουδών του ΠΜΣ στην αγορά εργασίας εμφανίζεται ισχυρότερη στον ιδιωτικό τομέα σε σχέση με τον δημόσιο. Το στοιχείο αυτό επισημαίνεται και από τους/τις απόφοιτους του προγράμματος οι οποίοι/ες υπογραμμίζουν την ανάγκη αναγνώρισης της συνάφειας του ΠΜΣ με την εκπαίδευση από τους επίσημους φορείς της πολιτείας και ιδιαίτερα από τις διάφορες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας κατά τη μοριοδότηση των υποψηφίων εκπαιδευτικών. Ιδιαίτερα θα αναμενόταν ο εν λόγω μεταπτυχιακός τίτλος να έχει προβάδισμα (ενισχυμένη μοριοδότηση) όσον αφορά θέσεις εργασίας που αφορούν τη διαπολιτισμική εκπαίδευση ή εκπαίδευση ευάλωτων κοινωνικά ομάδων.

... το μεταπτυχιακό δεν λαμβάνεται καν υπόψη (εννοώ να έχει κάποια ενισχυμένη μοριοδότηση) για θέσεις διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, εκπαίδευσης μεταναστών, φυλακισμένων, ...

(E. 069)

4. Συμπεράσματα

Οι απόφοιτες του ΠΜΣ είναι στη συντριπτική τους πλειονότητα γυναίκες που κατέχουν βασικό πτυχίο προερχόμενο κατά κύριο λόγο από Σχολές Επιστημών της Αγωγής, Σχολές Κοινωνικών Επιστημών και Φιλοσοφικές Σχολές.

Κατά το χρόνο διεξαγωγής της έρευνας, το μεγαλύτερο μέρος των αποφοίτων (σχεδόν το 60%) είναι εκπαιδευτικοί οι οποίοι απασχολούνται κυρίως στο δημόσιο τομέα (42,34%), ενώ ένα σημαντικό ποσοστό εργάζονται στην ιδιωτική εκπαίδευση ή σε άλλους φορείς (Ο.Τ.Α. ή ΜΗΚΥΟ) που παρέχουν εκπαιδευτικές υπηρεσίες σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Συνολικά, περισσότεροι/ες από το ένα τρίτο των αποφοίτων εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα ή σε ΜΗΚΥΟ, συχνότερα ως εκπαιδευτικοί ή ως εργαζόμενοι/ες σε διοικητικές θέσεις, ιδιωτικοί υπάλληλοι και ελεύθεροι επαγγελματίες. Επίσης ένα μικρό μέρος των αποφοίτων απασχολούνται σε ερευνητικούς φορείς.

Η ανεργία των πτυχιούχων είναι της τάξεως του 6,75% και εμφανίζει σημαντική μείωση κατά τη στιγμή της διεξαγωγής της έρευνας συγκρινόμενη με την περίοδο της εγγραφής τους στο ΠΜΣ που ήταν 21,17%. Σημαντικά χαμηλότερη εμφανίζεται επίσης η ανεργία των αποφοίτων του ΠΜΣ συγκρινόμενη με το εθνικό μέσο ποσοστό ανεργίας των πτυχιούχων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης το οποίο ήταν 16,1% κατά το γ' τρίμηνο του 2017, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ¹. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι μετά την αποφοίτηση από το ΠΜΣ οι ευκαιρίες απασχόλησης παρουσιάζονται γενικά αυξημένες, περισσότερο σταθερές και συναφείς προς τις ειδικότητες των αποφοίτων.

Η επαγγελματική πορεία των αποφοίτων παρουσιάζει μια κινητικότητα και σχετική ρευστότητα, ιδιαίτερα όσον αφορά τους/τις αποφοίτους της τελευταίας δεκαετίας, σύμφωνα με τα στοιχεία της επισκόπησης, δεδομένου ότι ένα σημαντικό ποσοστό (περίπου 40%) εμφανίζεται να έχει αλλάξει χώρο απασχόλησης μία ή και περισσότερες φορές μετά την αποφοίτηση. Στις περιπτώσεις αυτές ο ιδιωτικός τομέας και αυτός των ΜΗΚΥΟ φαίνεται να προσφέρουν περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης, γεγονός αναμενόμενο δεδομένου ότι οι προσλήψεις στον δημόσιο τομέα είναι εξαιρετικά περιορισμένες κατά τα τελευταία χρόνια, τόσο στην εκπαίδευση όσο και γενικότερα. Επιπλέον, η διεισδυτικότητα του πτυχίου του ΠΜΣ φέρεται, σύμφωνα πάντοτε με τα δεδομένα της επισκόπησης, να είναι ισχυρότερη στον ιδιωτικό τομέα σε σχέση με τον δημόσιο, όπου η μοριοδότηση του πτυχίου όσον αφορά τη συνάφεια με το εκπαιδευτικό

¹ ΕΛΣΤΑΤ (2017) Έρευνα Εργατικού Δυναμικού: Γ' τρίμηνο 2017. Δελτίο Τύπου: Αθήνα, 14-12-2017.

έργο, και ιδιαίτερα έργο που αφορά εκπαίδευση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, δεν είναι διασφαλισμένη και ποικίλει κατά περίπτωση. Το στοιχείο αυτό θα όφειλε να ληφθεί υπόψη από τις αρμόδιες αρχές και ιδιαίτερα το Υπουργείο Παιδείας, προκειμένου να διασφαλίζεται η δίκαιη και ουσιαστική αξιολόγηση των προσόντων των υποψήφιων εκπαιδευτικών. Αντίθετα, για την απασχόληση εκτός του στενού δημόσιου τομέα το πτυχίο του ΠΜΣ φέρεται να εκτιμάται ως ένα αξιολογικό προσόν το οποίο συμβάλλει καθοριστικά στην εξεύρεση απασχόλησης.

Όσον αφορά την ενδοεπαγγελματική κινητικότητα, ο τίτλος του ΠΜΣ εκτιμάται ότι συμβάλλει θετικά και σε μεγάλο βαθμό για την ανάληψη θέσεων υψηλότερης ευθύνης.

Η συμβολή του ΠΜΣ στην ατομική πορεία και στην όλη συγκρότηση της προσωπικότητας και των ενδιαφερόντων των αποφοίτων αποτιμάται ως κομβικής σημασίας από το σύνολο σχεδόν των ατόμων που μετείχαν στην επισκόπηση, καθώς όπως επισημαίνουν η φοίτηση στο πρόγραμμα αποτέλεσε μία καθοριστική τομή στην ατομική τους διαδρομή. Το σύνολο σχεδόν των ατόμων που μετείχαν στην επισκόπηση υπογραμμίζουν την υψηλή ποιότητα του προγράμματος και δηλώνουν ότι το προτείνουν ανεπιφύλακτα στο περιβάλλον τους. Όλοι/ες σχεδόν θεωρούν ότι η φοίτηση στο ΠΜΣ μετέβαλε τον τρόπο με τον οποίο κατανοούν και ερμηνεύουν κοινωνικά φαινόμενα και δημιούργησε νέα ενδιαφέροντα τόσο για περαιτέρω σπουδές όσο και για απασχόληση σε αντικείμενα συναφή προς τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η συντριπτική πλειονότητα των αποφοίτων αναγνωρίζουν ότι οι σπουδές στο ΠΜΣ επηρέασαν τις πρακτικές τους στην εργασία τους, στοιχείο ιδιαίτερα αξιοσημείωτο στο βαθμό που υποδηλώνει την ανάπτυξη αναστοχαστικών δεξιοτήτων μετάφρασης της θεωρίας σε επαγγελματικές πρακτικές. Επιπλέον, ένα σημαντικό ποσοστό αποφοίτων αναπτύσσει εθελοντική και ακτιβιστική δράση στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (π.χ. μετανάστες/πρόσφυγες, δικαιώματα παιδιού, φύλα/ΛΟΑΤΚΙ κλπ), γεγονός που αναδεικνύει, πέρα από την καθαρώς ακαδημαϊκή και την γενικότερη κοινωνική συμβολή του ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα», στο βαθμό που φέρεται να συμβάλλει στην ανάπτυξη της κοινωνικής ευαισθητοποίησης στο αντικείμενό του. Σημαντική επίσης αναδεικνύεται και η συμβολή του ΠΜΣ στην ανάπτυξη του κοινωνικού δικτύου των αποφοίτων, εφόσον προσφέρει τη δυνατότητα γνωριμίας με κύκλο ατόμων με τα οποία μοιράζονται κοινά επιστημονικά και κοινωνικά ενδιαφέροντα και ανησυχίες. Το στοιχείο αυτό θα μπορούσε να δημιουργήσει πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα συγκροτώντας ένα κοινωνικό δίκτυο προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εκπαίδευση και την κοινωνία.

Αξιοποίηση των συμπερασμάτων της έρευνας

Η έρευνα αυτή παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον για το ΤΕΑΠΗ του ΕΚΠΑ στο σύνολό του και ιδιαίτερα για τους συντελεστές του ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» τόσο γιατί συμβάλλει στην κατανόηση της φυσιογνωμίας των αποφοίτων του όσο και γιατί προσφέρει πολύτιμα στοιχεία για την ανατροφοδότηση της λειτουργίας του στο μέλλον.

Από τα δεδομένα της έρευνας στοιχειοθετείται η αναγκαιότητα συνέχισης της λειτουργίας ενός μεταπτυχιακού προγράμματος στο αντικείμενο της Εκπαίδευσης και των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθόσον αφορά έναν τομέα επιστημονικής εξειδίκευσης κρίσιμο για την εκπαίδευση και την κοινωνία, ο οποίος μάλιστα έχει ζήτηση στην αγορά εργασίας και ενισχύει τη θέση των αποφοίτων στην απασχόληση.

Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας έχουν διατυπωθεί μια σειρά προτάσεων εκ μέρους των αποφοίτων οι οποίες πρόκειται να αξιοποιηθούν στην προοπτική της επικείμενης αναμόρφωσης του προγράμματος για την επόμενη φάση της λειτουργίας του ως μεταπτυχιακού προγράμματος προσφερόμενου αποκλειστικά από το ΕΚΠΑ. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της νέας πρότασης για την ίδρυση ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» έχουν προβλεφθεί τα εξής:

- α. ενίσχυση της θεωρητικής προσέγγισης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
- β. διατήρηση του διεπιστημονικού και ερευνητικού χαρακτήρα της προσέγγισης,
- γ. δυνατότητα ένταξης Πρακτικής Άσκησης ως μέρους μιας αναστοχαστικής πλαισίωσης και σύνδεσης θεωρίας και πράξης στο επίπεδο της Διπλωματικής Εργασίας,
- δ. αφιέρωση του τελευταίου εξαμήνου σπουδών αποκλειστικά στη διπλωματική εργασία. Προκειμένου ωστόσο να αποφευχθεί το ενδεχόμενο χαλάρωσης των σπουδών θα ενισχυθεί η υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας μέσω της εντατικοποίησης του σεμιναρίου υποστήριξης της διπλωματικής εργασίας και εργαστηρίων για την υποστήριξη του ερευνητικού σκέλους των διπλωματικών εργασιών (ανάλυση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων),
- ε. διαρκής προσπάθεια βελτίωσης του εξοπλισμού και εμπλουτισμού της βιβλιοθήκης και του σπουδαστηρίου του ΠΜΣ,
- ζ. συνέχιση της συστηματικής αξιολόγησης και διασφάλισης της υψηλής ποιότητας του προγράμματος, η οποία έχει κατακτηθεί με τη συμβολή όλων των παραγόντων του ΠΜΣ εδώ και δύο δεκαετίες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1 Ερωτηματολόγιο Αποφοίτων 2008 – 2018

Εκπαιδευτική Πορεία

- 1) Έτος αποφοίτησης από το ΠΜΣ "Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα" (έτος υποστήριξης):...
- 2) Ποιος ήταν ο 1ος προπτυχιακός τίτλος σπουδών σας;
- 3) Ποιος ήταν ο 2ος προπτυχιακός τίτλος σπουδών σας (εφόσον υπάρχει);
- 4) Είχατε ολοκληρώσει κάποιο άλλο ΠΜΣ πριν από την εγγραφή σας στο ΠΜΣ "Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα";
 - Ναι
 - Όχι
- 5) Έχετε παρακολουθήσει άλλο μεταπτυχιακό πρόγραμμα μετά την αποφοίτηση από το ΠΜΣ "Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα";
Επιλέξτε όποια από τα παρακάτω ισχύουν για εσάς:
 - Δεν παρακολούθησα άλλο μεταπτυχιακό πρόγραμμα μετά την αποφοίτησή μου από το ΠΜΣ.
 - Παρακολουθώ και άλλο ΠΜΣ.
 - Έχω ολοκληρώσει και άλλο ΠΜΣ.
 - Εκπονώ διδακτορική διατριβή.
 - Έχω ολοκληρώσει διδακτορικές σπουδές.

Επαγγελματική Πορεία

- 6) Ποια ήταν η κύρια εργασιακή απασχόλησή σας πριν από τη φοίτηση στο ΠΜΣ "Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα"; (Επιλέξτε όποια από τις παρακάτω κατηγορίες είναι πιο συναφής. Εάν επιλέξετε "Άλλο" διευκρινίστε προαιρετικά στο παρακάτω πεδίο κειμένου.)
- 7) Εάν επιλέξατε "Άλλο" στην προηγούμενη ερώτηση για την εργασιακή απασχόλησή σας πριν από τη φοίτηση στο ΠΜΣ, προσδιορίστε εδώ:...
- 8) Ποια είναι η σημερινή εργασιακή απασχόλησή σας; (Επιλέξτε όποια από τις παρακάτω κατηγορίες είναι πιο συναφής και διευκρινίστε προαιρετικά στο πεδίο κειμένου. Στην περίπτωση που η απασχόληση παρέμεινε ίδια επιλέξτε: Δεν μεταβλήθηκε η απασχόληση. Εφόσον έχετε ταυτόχρονα και άλλη απασχόληση επιλέξτε από τα αντίστοιχα πεδία στη συνέχεια, δλδ. επιλογές 1, 2, 3 πιο κάτω).

Σε περίπτωση που επιλέξατε "Άλλο" στην προηγούμενη ερώτηση, διευκρινίστε:...

- 9) Σημερινή απασχόληση (επιλογή 2):

Σε περίπτωση που επιλέξατε "Άλλο" στην προηγούμενη ερώτηση, διευκρινίστε:...

- 10) Σημερινή απασχόληση (επιλογή 3):

Σε περίπτωση που επιλέξατε "Άλλο" στην προηγούμενη ερώτηση, διευκρινίστε:

- 11) Μετά την αποφοίτησή σας από το ΠΜΣ απασχοληθήκατε σε εργασία (ή εργασίες) διαφορετική/ές από τη σημερινή; (Στην περίπτωση που μετά την αποφοίτησή σας από το ΠΜΣ απασχοληθήκατε σε εργασία ή εργασίες διαφορετική/ές από τη σημερινή, αναφέρετε συγκεκριμένα με χρονολογική σειρά στις πιο κάτω επιλογές.)
 - Ναι, μετά την αποφοίτησή μου από το ΠΜΣ απασχολήθηκα σε εργασία/ες διαφορετική/ές από τη σημερινή (προσδιορίστε πιο κάτω).
 - Όχι, μετά την αποφοίτησή μου από το ΠΜΣ δεν απασχολήθηκα σε εργασία/ες διαφορετική/ές από τη σημερινή.

- 12) Πρώτη εργασιακή απασχόληση (μετά το ΠΜΣ):
- 13) Δεύτερη εργασιακή απασχόληση (μετά το ΠΜΣ):
- 14) Τρίτη εργασιακή απασχόληση (μετά το ΠΜΣ):
- 15) Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης;
- Κλίμακα 1-4 (Το ΠΜΣ δεν συνέβαλε καθόλου στη σημερινή απασχόλησή μου = 1, Το ΠΜΣ συνέβαλε πάρα πολύ στη σημερινή απασχόλησή μου. = 4)
- 16) Εφόσον η απασχόλησή σας κατά το τελευταίο διάστημα είναι σταθερή, έχει μεταβληθεί η θέση σας στο επάγγελμα;
- Η θέση μου στο επάγγελμα δεν έχει μεταβληθεί
 - Έχω αναλάβει θέση μεγαλύτερης ευθύνης
 - Έχω ανέλθει στην ενδοεπαγγελματική ιεραρχία
- 17) Εφόσον η θέση σας στο επάγγελμα έχει μεταβληθεί ανοδικά, θεωρείτε ότι αυτό αποτελεί συνέπεια της φοίτησης στο ΠΜΣ;
- Κλίμακα 1-4 (Δεν είναι συνέπεια της φοίτησης στο ΠΜΣ.=1, Είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό συνέπεια της φοίτησης στο ΠΜΣ.=4)

Η γνώμη σας για το ΠΜΣ “Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα”

- 18) Κατά πόσο η παρακολούθηση του ΠΜΣ συνέβαλε στα παρακάτω; (Κλίμακα 1-4, Καθόλου = 1, Πάρα πολύ = 4)
- a) Γνώρισα ανθρώπους με ενδιαφέροντα συναφή με τα δικά μου.
 - b) Έκανα φιλίες.
 - c) Απέκτησα νέα ενδιαφέροντα.
 - d) Άλλαξαν ορισμένες αντιλήψεις μου για το επάγγελμά μου.
 - e) Μεταβλήθηκαν οι πρακτικές μου στην εργασία μου.
 - f) Μεταβλήθηκε ο τρόπος που προσεγγίζω κοινωνικά φαινόμενα.
 - g) Απέκτησα γνώσεις που με βοήθησαν στη μετέπειτα επαγγελματική πορεία μου.
 - h) Διευρύνθηκαν οι δυνατότητες απασχόλησής μου σε νέες επαγγελματικές κατευθύνσεις.
 - i) Ενισχύθηκε το ενδιαφέρον μου για επαγγελματική απασχόληση σε αντικείμενα συναφή με το ΠΜΣ.
 - j) Ενισχύθηκε το ενδιαφέρον μου για περαιτέρω σπουδές.
- 19) Μετά την ολοκλήρωση του ΠΜΣ Ανθρώπινα Δικαιώματα, αναπτύξατε εθελοντική/ ακτιβιστική δράση σε κάποιο από τα παρακάτω πεδία (επιλέξτε όσα ισχύουν για εσάς);
- a) Μετανάστες/ πρόσφυγες
 - b) Δικαιώματα παιδιών
 - c) Περιβάλλον/ Οικολογία
 - d) Φύλα
 - e) Φτώχεια
 - f) ΑμεΑ
 - g) Κοινωνικά ιατρεία
 - h) Κοινωνικά φροντιστήρια
 - i) Κοινωνική Τράπεζα Χρόνου
 - j) Άλλο (προσδιορίστε το αντικείμενο στο παρακάτω πεδίο κειμένου)
 - k) Άλλη εθελοντική/ακτιβιστική δράση:....

20) Θα προτείνατε σε άτομα του περιβάλλοντός σας να επιλέξουν το συγκεκριμένο ΠΜΣ;

- Ναι – Όχι

21) Πώς αποτιμάτε τη συμβολή του ΠΜΣ στην προσωπική και επαγγελματική πορεία σας;...

22) Τι θα προτείνατε εάν συμμετείχατε στη διοίκησή του ΠΜΣ;...

Δημογραφικά Στοιχεία

23) Φύλο

- Άνδρας – Γυναίκα – Άλλο - Δεν επιθυμώ να απαντήσω

24) Ηλικία...

25) Τόπος Κατοικίας (Νομός)

Παράρτημα 2

Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης; * Σημερινή απασχόληση (επιλογή 1)						
Σημερινή απασχόληση (επιλογή 1)		Εφόσον η θέση σας στο επάγγελμα έχει μεταβληθεί ανοδικά, θεωρείτε ότι αυτό αποτελεί συνέπεια της φοίτησης στο ΠΜΣ;				Total
		Καθόλου	Λίγο	Πολύ	Πάρα πολύ	
Άλλο (προσδιορίστε στο επόμενο πεδίο κειμένου)	Count % of Total	1 3,1%	0 0,0%	1 3,1%	3 9,4%	5 15,6%
Άνεργος/η ή χωρίς απασχόληση	Count % of Total	0 0,0%	1 3,1%	0 0,0%	0 0,0%	1 3,1%
Απασχόληση σε Διεθνείς οργανισμούς	Count % of Total	0 0,0%	1 3,1%	1 3,1%	0 0,0%	2 6,3%
Διοικητικός/η υπάλληλος στον ευρύτερο δημόσιο τομέα	Count % of Total	0 0,0%	0 0,0%	1 3,1%	0 0,0%	1 3,1%
Εκπαιδευτικός - Ιδιαίτερα μαθήματα κατ' οίκον	Count % of Total	1 3,1%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 3,1%
Εκπαιδευτικός σε ΜΗΚΥΟ , δήμους κλπ.	Count % of Total	0 0,0%	0 0,0%	1 3,1%	0 0,0%	1 3,1%
Εκπαιδευτικός στη Δημόσια Εκπαίδευση (μόνιμος/η)	Count % of Total	0 0,0%	1 3,1%	2 6,3%	2 6,3%	5 15,6%
Εκπαιδευτικός στην Ιδιωτική Εκπαίδευση	Count % of Total	1 3,1%	1 3,1%	0 0,0%	1 3,1%	3 9,4%
Εκπαιδευτικός χώρας του εξωτερικού	Count % of Total	0 0,0%	0 0,0%	2 6,3%	0 0,0%	2 6,3%
Εργαζόμενος/η σε ΜΗΚΥΟ (όχι για εκπαιδευτικό έργο)	Count % of Total	0 0,0%	2 6,3%	0 0,0%	2 6,3%	4 12,5%
Εργαζόμενος/η στον ιδιωτικό τομέα	Count % of Total	0 0,0%	3 9,4%	0 0,0%	0 0,0%	3 9,4%
Ερευνητής/τρια ή Επιστημονικός συνεργάτης σε ΑΕΙ/ΤΕΙ/άλλο φορέα	Count	0	0	0	1	1

	% of Total	0,0%	0,0%	0,0%	3,1%	3,1%
Καλλιτέχνης	Count	0	1	0	0	1
	% of Total	0,0%	3,1%	0,0%	0,0%	3,1%
Κοινωνικός/η λειτουργός	Count	1	0	0	1	2
	% of Total	3,1%	0,0%	0,0%	3,1%	6,3%
	Count	4	10	8	10	32
	% of Total	12,5%	31,3%	25,0%	31,3%	100,0%

		Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης; * Πρώτη εργασιακή απασχόληση (μετά το ΠΜΣ)												
		Πρώτη εργασιακή απασχόληση (μετά το ΠΜΣ):												
		Άλλο	Απασχόληση σε Διεθνείς οργανισμούς	Διοικητικός/ή υπάλληλος στον ευρύτερο δημόσιο τομέα	Εκπαιδευτικός - Ιδιαίτερα μαθήματα κατ' οίκον	Εκπαιδευτικός σε ΜΗΚΥΟ, δήμους κλπ.	Εκπαιδευτικός στη Δημόσια Εκπαίδευση (αναπληρωτής/τρια)	Εκπαιδευτικός στη Δημόσια Εκπαίδευση (μόνιμος/η)	Εκπαιδευτικός στην Ιδιωτική Εκπαίδευση	Εκπαιδευτικός χώρας του εξωτερικού	Εργαζόμενος/η σε ΜΗΚΥΟ (όχι για εκπαιδευτικό έργο)	Εργαζόμενος/η στον ιδιωτικό τομέα	Ερευνητής/τρια ή Επιστημονικός συνεργάτης σε ΑΕΙ/ΤΕΙ/άλλο φορέα	Σύνολο
Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης;	Καθόλου	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	8
		33,30%	50,00%	50,00%	0,00%	0,00%	50,00%	0,00%	10,00%	0,00%	33,30%	25,00%	14,30%	19,00%
	Λίγο	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	4
		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	33,30%	0,00%	0,00%	20,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,50%
	Πολύ	2	0	1	1	1	1	0	4	1	0	2	3	16
		66,70%	0,00%	50,00%	100,00%	16,70%	50,00%	0,00%	40,00%	100,00%	0,00%	50,00%	42,90%	38,10%
Πάρα πολύ	0	1	0	0	3	0	1	3	0	2	1	3	14	
	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%	50,00%	0,00%	100,00%	30,00%	0,00%	66,70%	25,00%	42,90%	33,30%	
Σύνολο	3	2	2	1	6	2	1	10	1	3	4	7	42	
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	

Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης; * Δεύτερη εργασιακή απασχόληση (μετά το ΠΜΣ): Crosstabulation

		Δεύτερη εργασιακή απασχόληση (μετά το ΠΜΣ):									Σύνολο
		Άλλο	Εκπαιδευτικός - Ιδιαίτερα μαθήματα κατ' οίκον	Εκπαιδευτικός σε ΜΗΚΥΟ, δήμους κλπ.	Εκπαιδευτικός στην Ιδιωτική Εκπαίδευση	Ελεύθερος/η επαγγελματίας	Εργαζόμενος/η σε ΜΗΚΥΟ (όχι για εκπαιδευτικό έργο)	Εργαζόμενος/η στον ιδιωτικό τομέα	Ερευνητής/τρια ή Επιστημονικός συνεργάτης σε ΑΕΙ/ΤΕΙ/άλλο φορέα	Καλλιτέχνες	
Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης ;	Καθόλου	1 50,0%	2 50,0%	1 33,3%	0 0,0%	0 0,0%	1 50,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	5 20,0%
	Λίγο	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	2 28,6%	0 0,0%	0 0,0%	2 8,0%
	Πολύ	0 0,0%	2 50,0%	1 33,3%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	4 57,1%	1 50,0%	1 100,0%	9 36,0%
	Πάρα πολύ	1 50,0%	0 0,0%	1 33,3%	3 100,0%	1 100,0%	1 50,0%	1 14,3%	1 50,0%	0 0,0%	9 36,0%
	Σύνολο	2 100,0%	4 100,0%	3 100,0%	3 100,0%	1 100,0%	2 100,0%	7 100,0%	2 100,0%	1 100,0%	25 100,0%

Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης; * Τρίτη εργασιακή απασχόληση (μετά το ΠΜΣ)

		Τρίτη εργασιακή απασχόληση (μετά το ΠΜΣ):							Σύνολο
		Απασχόληση σε Διεθνείς οργανισμούς	Εκπαιδευτικός σε ΜΗΚΥΟ, δήμους κλπ.	Εκπαιδευτικός στην Ιδιωτική Εκπαίδευση	Ελεύθερος/η επαγγελματίας	Εργαζόμενος/η σε ΜΗΚΥΟ (όχι για εκπαιδευτικό έργο)	Εργαζόμενος/η στον ιδιωτικό τομέα	Ερευνητής/τρια ή Επιστημονικός συνεργάτης σε ΑΕΙ/ΤΕΙ/άλλο φορέα	
Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης ;	Καθόλου	0 0,0%	0 0,0%	1 50,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 100,0%	0 0,0%	2 22,2%
	Λίγο	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 100,0%	1 11,1%
	Πολύ	0 0,0%	1 100,0%	0 0,0%	1 100,0%	1 50,0%	0 0,0%	0 0,0%	3 33,3%
	Πάρα πολύ	1 100,0%	0 0,0%	1 50,0%	0 0,0%	1 50,0%	0 0,0%	0 0,0%	3 33,3%
		1	1	2	1	2	1	1	9
	Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Παράρτημα 3

Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης; * Ποιος ήταν ο 1ος προπτυχιακός τίτλος σπουδών σας; Crosstabulation

		Ποιος ήταν ο 1ος προπτυχιακός τίτλος σπουδών σας:																	Σύνολο	
		Αγγλική Φιλολογία	Άλλο	Γερμανική φιλολογία	Ιστορίας & Αρχαιολογίας	Κοινωνική Ανθρωπολογία (& Ιστορία)	Κοινωνική εργασία	Κοινωνική Θεολογία	Κοινωνική και εκπαιδευτική ή πολιτική	Κοινωνιολογία	MME	Νομική	Παιδαγωγική Ακαδημία	Παιδαγωγικό Δημοτικής	Πολιτική Επιστήμη & Ιστορία	Προσχολικής Αγωγής ΑΕΙ	Φιλολογία	Φιλοσοφία		ΦΠΨ
Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης	Καθόλου	0	0	0	2	1	2	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	1	1	11
		0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	25,0%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	0,0%	27,3%	0,0%	100,0%	25,0%	19,3%
	Λίγο	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	5
		33,3%	0,0%	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	25,0%	0,0%	0,0%	8,8%
	Πολύ	2	1	0	1	1	0	0	1	3	1	1	0	3	0	3	1	0	0	18
		66,7%	50,0%	0,0%	25,0%	25,0%	0,0%	0,0%	100,0%	50,0%	100,0%	100,0%	0,0%	42,9%	0,0%	27,3%	25,0%	0,0%	0,0%	31,6%
Πάρα πολύ	0	1	1	0	2	1	0	0	3	0	0	1	3	2	4	2	0	3	23	
	0,0%	50,0%	100,0%	0,0%	50,0%	33,3%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	100,0%	42,9%	100,0%	36,4%	50,0%	0,0%	75,0%	40,4%	
	3	2	1	4	4	3	1	1	6	1	1	1	7	2	11	4	1	4	57	
Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Παράρτημα 4

Άλλαξαν ορισμένες αντιλήψεις μου για το επάγγελμά μου * Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης						
Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης:					Σύνολο	
		Καθόλου	Λίγο	Πολύ	Πάρα πολύ	
Άλλαξαν ορισμένες αντιλήψεις μου για το επάγγελμά μου.	Καθόλου	1 9,1%	0 0,0%	1 5,6%	1 4,3%	3 5,3%
	Λίγο	2 18,2%	0 0,0%	2 11,1%	6 26,1%	10 17,5%
	Πολύ	5 45,5%	3 60,0%	9 50,0%	5 21,7%	22 38,6%
	Πάρα πολύ	3 27,3%	2 40,0%	6 33,3%	11 47,8%	22 38,6%
	Σύνολο	11 100,0%	5 100,0%	18 100,0%	23 100,0%	57 100,0%

Παράρτημα 5

Μεταβλήθηκαν οι πρακτικές μου στην εργασία μου. * Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης

		Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης;				Σύνολο
		Καθόλου	Λίγο	Πολύ	Πάρα πολύ	
Μεταβλήθηκαν οι πρακτικές μου στην εργασία μου.	Καθόλου	1 9,1%	0 0,0%	1 5,6%	1 4,3%	3 5,3%
	Λίγο	3 27,3%	1 20,0%	4 22,2%	1 4,3%	9 15,8%
	Πολύ	4 36,4%	4 80,0%	5 27,8%	8 34,8%	21 36,8%
	Πάρα πολύ	3 27,3%	0 0,0%	8 44,4%	13 56,5%	24 42,1%
	Σύνολο	11 100,0%	5 100,0%	18 100,0%	23 100,0%	57 100,0%

Παράρτημα 6

Μεταβλήθηκε ο τρόπος που προσεγγίζω κοινωνικά φαινόμενα. * Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης

		Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης;				Σύνολο
		Καθόλου	Λίγο	Πολύ	Πάρα πολύ	
Μεταβλήθηκε ο τρόπος που προσεγγίζω κοινωνικά φαινόμενα	Καθόλου	1 9,1%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	1 1,8%
	Λίγο	0 0,0%	0 0,0%	1 5,6%	1 4,3%	2 3,5%
	Πολύ	4 36,4%	2 40,0%	3 16,7%	3 13,0%	12 21,1%
	Πάρα πολύ	6 54,5%	3 60,0%	14 77,8%	19 82,6%	42 73,7%
	Σύνολο	11 100,0%	5 100,0%	18 100,0%	23 100,0%	57 100,0%

Παράρτημα 7

Απέκτησα γνώσεις που με βοήθησαν στη μετέπειτα επαγγελματική πορεία μου. * Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης;

		Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης;				Σύνολο
		Καθόλου	Λίγο	Πολύ	Πάρα πολύ	
Απέκτησα γνώσεις που με βοήθησαν στη μετέπειτα επαγγελματική πορεία μου.	Καθόλου	2 18,2%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	2 3,5%
	Λίγο	2 18,2%	1 20,0%	5 27,8%	1 4,3%	9 15,8%
	Πολύ	5 45,5%	2 40,0%	5 27,8%	1 4,3%	13 22,8%
	Πάρα πολύ	2 18,2%	2 40,0%	8 44,4%	21 91,3%	33 57,9%
	Σύνολο	11 100,0%	5 100,0%	18 100,0%	23 100,0%	57 100,0%

Παράρτημα 8

Διευρύνθηκαν οι δυνατότητες απασχόλησής μου σε νέες επαγγελματικές κατευθύνσεις. * Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης

		Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης;				Σύνολο
		Καθόλου	Λίγο	Πολύ	Πάρα πολύ	
Διευρύνθηκαν οι δυνατότητες απασχόλησής μου σε νέες επαγγελματικές κατευθύνσεις.	Καθόλου	5 45,5%	0 0,0%	1 5,6%	0 0,0%	6 10,5%
	Λίγο	5 45,5%	2 40,0%	5 27,8%	2 8,7%	14 24,6%
	Πολύ	1 9,1%	3 60,0%	6 33,3%	5 21,7%	15 26,3%
	Πάρα πολύ	0 0,0%	0 0,0%	6 33,3%	16 69,6%	22 38,6%
	Σύνολο	11 100,0%	5 100,0%	18 100,0%	23 100,0%	57 100,0%

Παράρτημα 9

Ενισχύθηκε το ενδιαφέρον μου για επαγγελματική απασχόληση σε αντικείμενα συναφή με το ΠΜΣ. * Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης

		Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης;				Σύνολο
		Καθόλου	Λίγο	Πολύ	Πάρα πολύ	
Ενισχύθηκε το ενδιαφέρον μου για επαγγελματική απασχόληση σε αντικείμενα συναφή με το ΠΜΣ	Λίγο	6 54,5%	1 20,0%	4 22,2%	0 0,0%	11 19,3%
	Πολύ	3 27,3%	4 80,0%	6 33,3%	4 17,4%	17 29,8%
	Πάρα πολύ	2 18,2%	0 0,0%	8 44,4%	19 82,6%	29 50,9%
	Σύνολο	11 100,0%	5 100,0%	18 100,0%	23 100,0%	57 100,0%

Παράρτημα 10

Ενισχύθηκε το ενδιαφέρον μου για περαιτέρω σπουδές. * Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης

		Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης;				Σύνολο
		Καθόλου	Λίγο	Πολύ	Πάρα πολύ	
Ενισχύθηκε το ενδιαφέρον μου για περαιτέρω σπουδές.	Καθόλου	0 0,0%	0 0,0%	1 5,6%	1 4,3%	2 3,5%
	Λίγο	6 54,5%	1 20,0%	6 33,3%	3 13,0%	16 28,1%
	Πολύ	3 27,3%	1 20,0%	3 16,7%	4 17,4%	11 19,3%
	Πάρα πολύ	2 18,2%	3 60,0%	8 44,4%	15 65,2%	28 49,1%
	Σύνολο	11 100,0%	5 100,0%	18 100,0%	23 100,0%	57 100,0%

Παράρτημα 11

Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης; * Τόπος Κατοικίας (Νομός)

		Τόπος Κατοικίας (Νομός)									Σύνολο
		Αττικής (εκτός νησιών Αργοσαρωνικού)	Δράμας	Εκτός Ελλάδος	Ζακύνθου	Θεσσαλονίκης	Μαγνησίας	Νησιά Αργοσαρωνικού	Ξάνθης	Φθιώτιδας	
Εφόσον η σημερινή απασχόληση δεν είναι η ίδια με εκείνη που είχατε πριν τη φοίτηση στο ΠΜΣ, πόσο συνέβαλε ο τίτλος του ΠΜΣ στην εξεύρεση απασχόλησης;	Καθόλου	8	0	1	1	1	0	0	0	0	11
		20,0%	0,0%	14,3%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	19,3%
	Λίγο	3	0	1	0	0	0	0	0	1	5
		7,5%	0,0%	14,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	8,8%
	Πολύ	14	0	2	0	0	0	0	2	0	18
	35,0%	0,0%	28,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	31,6%	
	Πάρα πολύ	15	1	3	0	1	1	2	0	0	23
		37,5%	100,0%	42,9%	0,0%	50,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	40,4%
Σύνολο		40	1	7	1	2	1	2	2	1	57
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%